

Univerzita Hradec Králové

Pedagogická fakulta

Katedra kulturních a náboženských studií

Nová Akropolis jako pseudonáboženské hnutí

Bakalářská práce

Autor: Ludvík Pohořalý

Studijní program: Specializace v pedagogice

Studijní obor: P-TKOMP

Transkulturní komunikace

Vedoucí práce: Thlic. David Bouma, Th.D.

Zadání bakalářské práce

Autor: Ludvík Pohořalý

Studium: P121018

Studijní program: B7507 Specializace v pedagogice

Studijní obor: Transkulturní komunikace

Název bakalářské práce: Nová Akropolis jako pseudonáboženské hnutí

Název bakalářské práce AJ: New Acropolis as a quasi - religious movement

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Tématem bakalářské práce je komparace standartního výkladu dějin filosofie s verzí výkladu novodobé eklektické školy Nová akropolis. Cílem práce je poukázat na rozdíl mezi odborně korektním výkladem dějin filosofie a názory výše zmíněných eklektiků. Bakalářská práce chce zkoumat způsoby ovlivňování frekventantů kurzů Nové Akropolis a způsoby "socializace" těchto frekventantů do tohoto hnutí. Autor kvalifikační práce se pokusí potvrdit svou hypotézu, že Nová Akropolis je jakýmsi pseudonáboženským hnutím nikoliv pouze se "vzdělávacími" ambicemi.

Anotace:

Tématem bakalářské práce je komparace standartního výkladu dějin filosofie s verzí výkladu novodobé eklektické školy Nová akropolis. Cílem práce je poukázat na rozdíl mezi odborně korektním výkladem dějin filosofie a názory výše zmíněných eklektiků. Bakalářská práce chce zkoumat způsoby ovlivňování frekventantů kurzů Nové Akropolis a způsoby "socializace" těchto frekventantů do tohoto hnutí. Autor kvalifikační práce se pokusí potvrdit svou hypotézu, že Nová Akropolis je jakýmsi pseudonáboženským hnutím nikoliv pouze se "vzdělávacími" ambicemi.

Garantující pracoviště: Katedra kulturních a náboženských studií,
Pedagogická fakulta

Vedoucí práce: ThLic. David Bouma, Th.D.

Oponent: ThLic. Petr František Burda, Th.D.

Datum zadání závěrečné práce: 20. 2. 2014

„... V Nové Akropolis... se všichni pokládáme za bratry v hledání moudrosti ... Neexistuje větší hrdost než uznávat svého učitele nebo se cítit dobrým žákem.“

Deila Slavica Guzmán

Poděkování

Mé poděkování patří panu Thlic. Davidu Boumovi, Th.D. za odborné vedení, trpělivost a ochotu, kterou mi v průběhu zpracování bakalářské práce věnoval. Také děkuji panu Bohdanu Knápkovi za poskytnutí rozhovoru.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracoval pod vedením vedoucího bakalářské práce samostatně a uvedl jsem všechny použité prameny a literaturu.

V Hradci Králové dne

Ludvík Pohořalý

Anotace

POHOŘALÝ, Ludvík. *Nová Akropolis jako pseudonáboženské hnutí*. Hradec Králové, Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové, 2016, 49 s. Bakalářská práce

Tématem bakalářské práce je komparace standartního výkladu dějin filosofie s verzí výkladu novodobé eklektické školy Nová akropolis. Cílem práce je poukázat na rozdíl mezi odborně korektním výkladem dějin filosofie a názory výše zmíněných eklektiků. Bakalářská práce chce zkoumat způsoby ovlivňování frekventantů kurzů Nové Akropolis a způsoby "socializace" těchto frekventantů do tohoto hnutí. Autor kvalifikační práce se pokusí potvrdit svou hypotézu, že Nová Akropolis je jakýmsi pseudonáboženským hnutím nikoliv pouze se "vzdělávacími" ambicemi.

Klíčová slova: Nová Akropolis, pseudonáboženství, synkretismus

Annotation

Pohořalý, Ludvík. *New Acropolis as a quasi-religious movement*. Hradec Králové, Pedagogical Faculty University of Hradec Králové. 2016, 49 pp. Bachelor Degree Thesis

The main theme of bachelor thesis is the mainstream interpretation of the history of philosophy with interpretation of the modern eclectic school New Acropolis. The goal of the bachelor thesis is comparison of these two streams and to show the difference between history of philosophy on university campus and modified interpretation of eclectic.

Keywords: New Acropolis, quasi-religious, syncretism

Úvod.....	11
1. Teoretická část.....	12
1.1. Synkretismus.....	12
1.2. Nová Akropolis	12
1.2.1. Nová Akropolis jako organizace	12
1.3. Osobnosti Nové Akropolis	14
1.3.1. Helena Petrovna Blavatská.....	14
1.3.2. Jorge Angel Livraga Rizzi	17
1.3.3. Deila Slavica Guzmán	18
1.4. Obory a činnosti Nové Akropolis	19
1.4.1. Působení v České republice	21
1.4.2. Další činnosti a aktivity Nové Akropolis v České republice	23
1.5. Sekta a nová náboženská hnutí	24
1.5.1. Pojem sekta a jeho problematika.....	25
1.5.2. Nové náboženské hnutí	27
1.5.3. Nová Akropolis jako náboženské hnutí.....	30
1.5.4. Nová Akropolis očima odborníků	30
1.6. Sociokulturní transformace a sekularizace	32
2. Empirická část	34
2.1. Úvod do problému	34
2.2. Výzkumné metody.....	34
2.2.1. Zúčastněné pozorování	34
2.2.2. Analýza dokumentů	35
2.3. Průběh výzkumu.....	35
2.3.1. Časová osa výzkumu	36
2.3.2. Poznámky k nauce.....	36
2.4. Porovnání výuky Nové Akropolis a výuky filosofie na akademické půdě.....	42
2.4.1. Přednášející Nové Akropolis v Hradci Králové.....	43
2.5. Nová Akropolis očima Bohdana Knápka	44
2.6. Námět pro další výzkum	46
Závěr.....	47
Bibliografie.....	49

Úvod

Cílem mé bakalářské práce je přiblížit kulturní asociaci Nová Akropolis a zaměřit se na její náboženské prvky. Toto světově známé sdružení se na veřejnosti prezentuje jako organizace, která učí „filosofii na klasický způsob“. Pro veřejnost pořádá jednorázové kurzy a cykly přednášek, ale náplň její činnosti zahrnuje i prodej vlastních výrobků a knih, pořádá sběry odpadu na veřejných místech, různé zážitkové akce pro své členy, hraje divadlo pro děti. Nová Akropolis je často řazena mezi nová náboženská hnutí. Moje výzkumná otázka se zabývá tím, zda Nová Akropolis vykazuje pseudonáboženské prvky. Tento fenomén budu v následujících kapitolách rozebírat z různých stran. Pokusím se přiblížit Novou Akropolis z její organizační stránky, její zakladatele a hlavní myšlenkovou linii celého společenství. Těmito otázkami se budu pracovat během své práce a budu se snažit na ně nalézt odpověď, buď v pracích českých religionistů, nebo z vlastních poznámek z kurzu Nové Akropolis. Proč kulturní asociace, která je nábožensky orientována skrývá svůj záměr před veřejností? Na jakých principech zakládá svoje učení? Co vlastně znamená „filosofie na klasický způsob“? Podle čeho označovat společenství za sektu nebo za nové náboženské hnutí? Co říkají odborníci na tyto termíny a přímo na Novou Akropolis? K jednotlivým úsekům své práce připojím odkazy na video kanál Nové Akropolis, kde prezentují značnou část svých přednáškových spotů.

Dále pracuji s filosoficko-kulturní teorií synkretismu. Tento fenomén se prolíná už od počátku dějin náboženství. Kdekoliv se střetlo více náboženských struktur, docházelo k vzájemnému ovlivnění či obohacení. Poukážu na informace, které Nová Akropolis uvádí ve svých osnovách. Definice synkretismu prochází mou prací, snažím se aplikovat poznatky, které jsem získal během svého výzkumu.

Ve výzkumné empirické části se zaměřím na filosofii, která byla přednášena na úvodním kurzu srovnávací filosofie Nové Akropolis, který jsem absolvoval. Moje bakalářská práce přináší souhrnný pohled na sdružení Nová Akropolis. Popisuje ji jako filosoficko-náboženské hnutí, které pod rouškou kulturní asociace hledá životní pravdu.

Přínos mé práce vidím v přiblížení některých aspektů týkajících se nových náboženských hnutí, zejména Nové Akropolis, kterou podrobím svému výzkumu.

1. Teoretická část

Jako první v mé práci, považuji za vhodné seznámit s výše zmíněným synkretismem a definovat jeho význam. Jelikož se moje práce týká výhradně Nové Akropolis, považuji za nezbytné v úvodních kapitolách nastínit její historii, představitele a zařazení do společnosti. Mým hlavním cílem je poukázat na fakt, že Nová Akropolis vykazuje prvky náboženského hnutí a sektářských organizací. Proto se zaměřím také na tento fenomén. Chci zmínit některé termíny a definice, týkající se právě sekt a nových náboženských hnutí. Pozastavím se nad příčinou vzniku nových náboženských hnutí a sekularizace společnosti. Budu vycházet z práce Thomase Luckmana, který se ve svých teoriích zabývá právě úpadkem religiozity a jiným formám náboženských projevů.

1.1. Synkretismus

V úvodu jsem nastínil termín synkretismus, který se obecně definuje, coby „*úsilí o spojení různorodých prvků myšlení, náboženství apod. v jednotný útvar*“.¹

1.2. Nová Akropolis

V těchto kapitolách představím Novou Akropolis z její vnitřní struktury, přiblížím její historii a základy, na kterých stojí. Budu se věnovat důležitým členům Nové Akropolis, definuji termín theosofie a její počátky v českých zemích. Následně věnuji kapitoly samotné organizaci a jejímu fungování. Potom se zaměřím na Novou Akropolis a Českou republiku. Dále přiblížím problematiku sekt a nových náboženských směrů. Koncem teoretické části se pokusím nahlédnout na Novou Akropolis očima odborníků.

1.2.1. Nová Akropolis jako organizace

Novou Akropolis založil v roce 1957 v Buenos Aires Jorge Angel Livraga Rizzi. Oficiální název organizace Nová Akropolis pro Českou republiku zní Mezinárodní organizace Nová Akropolis – MONA. Od roku 1992 byla jmenována do čela celé organizace prezidentka Delia Steinberg Guzmán.²

¹ Cit. REJMAN Ladislav, Slovník cizích slov, Státní pedagogické nakladatelství, Praha 1966, s. 585

² Srov. Oficiální stránky Nové Akropolis [online], [cit. 29. 3. 2016], Dostupné na: WWW:

<http://www.akropolis.cz/default.asp?page=document&4=10000879>

Profesor Livraga nebyl spokojený s lidmi, kteří neměli dostatečný kontakt s přírodou. Byl proti všem falešným vztahům, které se v naší společnosti vytváří. Proto založil tuto asociaci, kde se členové budou řídit společnými principy.³ Každý z členů podepsal Základní listinu,⁴ která je podpůrným pilířem celé organizace. Počet aktivních členů Nové Akropolis po celém světě je více než deset tisíc.⁵

Nová Akropolis se řídí několika obecnými principy, které se prolínají veškerým jejím učením. Následující faktory pomáhají dosáhnout cílů, které jsou uvedeny v Základní listině.⁶

1. Bratrství

Lidé mají dbát na jednotu a nehledět na rozdílnosti. Úcta k identitám, tradicím a myšlenkám harmonizuje osoby a podporuje společně otevřené soužití. Díky němu může člověk poznat univerzální hodnoty, které přesahují místní návyky a zvyklosti. Je to princip o uplatňování lidských práv a hodnot bez rozdílu. Každá osoba má svou jedinečnost a důstojnost, která musí být respektována.⁷

³ Srov. Oficiální stránky Nové Akropolis [online], [cit. 29. 3. 2016], Dostupné na: WWW: <http://www.akropolis.cz/default.asp?page=document&4=10000236>

⁴ Pozn. autora: *ZAKLÁDACÍ LISTINA*

- I. *Podporovat ideál mezinárodního bratrství, založený na úctě k lidské důstojnosti, bez ohledu na rozdíly rasové, pohlavní, kulturní, náboženské, sociální a další.*
- II. *Podněcovat lásku k moudrosti prostřednictvím srovnávacího studia filozofií, náboženství, věd a umění s cílem přispět k poznání člověka, zákonů přírody a univerza.*
- III. *Rozvíjet to nejlepší z lidského potenciálu, podporujíc realizaci člověka jako jednotlivce a jeho zapojení do společnosti a přírody jako aktivního a vědomého članku, aby zlepšoval svět.* Dostupné z: Srov. Oficiální stránky Nové akropolis [online], [cit. 29. 3. 2016], Dostupné na: WWW: <http://www.akropolis.cz/default.asp?page=document&4=10000236>

⁵ Srov. VOJTÍŠEK, Zdeněk. *Encyklopedie náboženských směrů a hnutí v České republice: náboženství, církve, sekty, duchovní společenství.*, Vyd. 1. Praha: Portál, 2004. s. 240 ISBN 80-7178-798-1.

⁶ Srov. Oficiální stránky Nové Akropolis [online], [cit. 29.3.2016], Dostupné na: WWW: <http://www.akropolis.cz/default.asp?page=document&4=10000236>

⁷ Srov. tamtéž.

2. Poznání

Vztah člověka k poznání je jedinečný a vychází z touhy rozvíjet vlastní rozum. K samotnému poznání nás vede filosofie. Ta sjednocuje historii a snaží se jí aplikovat na dnešní uspěchaný svět. Filosofie je pohon, který může být motorem pokroku, jak rozvinout ducha člověka, poznat sebe sama hlouběji do svého nitra a tím najít vnitřní klid a porozumění.⁸

3. Rozvoj

Člověk je součástí přírody a díky tomuto propojení může v něm samotném dojít k duševnímu klidu, rozvinutí jeho myšlenek a ducha. Možnosti rozvoje jsou nekonečné a proto v této studnici vědomostí a prožitků může každý čerpat. Cílem by měla být harmonie mezi myšlenkami a činy. Každý člověk, který se podvolí k rozvinutí vlastního já, pomůže k vytvoření lepšího světa.⁹

1.3. Osobnosti Nové Akropolis

V této kapitole se zaměřím na několik důležitých osobností pro Novou Akropolis a na jejich životy. Vybral jsem Helenu Petrovnu Blavatskou a její theosofickou společnost, která měla své následovníky i u nás, prof. Jorge Angel Livraga Rizzi a současnou ředitelku Nové Akropolis Deila Slavica Guzmán. Zběžně přiblížím jejich životy a zaměřím se na jejich propojení s Novou Akropolis.

1.3.1. Helena Petrovna Blavatská

Helena Petrovna Blavatská, narozena 12. srpna 1831, známá jako "Madam Blavatská", byla v 19. století významnou osobností duchovního života. Byla to dcera plukovníka Petra Alexejeviče Gana a spisovatelky Heleny Andrejevny Fadějové¹⁰

⁸ Srov. Oficiální stránky Nové Akropolis [online], [cit. 29. 3. 2016], Dostupné na: WWW: <http://www.akropolis.cz/default.asp?page=document&4=10000236>

⁹ Srov. tamtéž.

¹⁰ Srov. Oficiální stránky Nové Akropolis [online], [cit. 29. 3. 2016], Dostupné na: WWW: <https://www.acropolis.org/en/resources/philosophers/290-helena-petrovna-blavatsky>

Rodina z matčiny strany byla spřízněna s ruským carem, její babička byla princezna Helena Dolgoruká.¹¹ Matka Blavatské zemřela, když bylo Heleně 7 let. Poté byla spolu s bratrem poslána právě ke své babičce. Od dětství Helena věřila, že má nadpřirozené schopnosti, že je předurčena ke konání velkých věcí. Údajně se u ní projevovaly parapsychologické schopnosti, které zneklidňovaly rodinu a pověřivé služebnictvo. Byla náměsíčná, projevovala se u ní jasnovidnost, promlouvala s duchy zemřelých. Přátelila se s čaroději a vesnickými šamany, zajímala se o magii a alchymii.¹² V roce 1849 byla provdána za generála Nikifora V. Blavatského, který byl o 22 let starší. Nespokojenost ve sňatku zapříčinila její útěk do Turecka. Podle některých pramenů zde prožila několik milostných románek. Z jednoho takového měla dítě, které v pěti letech zemřelo. Sama Blavatská tvrdila, že jde o dítě jejích známých. Po jeho smrti přestala věřit v pravoslavného Boha. Na několik dalších let historické údaje o jejím životě zmizely. Tvrdila, že cestovala po světě a sbírala duchovní zkušenosti. V Tibetu prý studovala možnosti propojení s duchovním světem a údajně se setkala s duchovními bytostmi, které se nazývají *Mahátma* (Velké duše). Tyto "Velké duše" se mají podílet na vzniku mnoha jejích spisů.¹³

Z Tibetu se vrátila do Ruska a krátce poté odcestovala do Egypta. V Káhiře založila duchovní společnost (*Societe spirite*), ale musela ji posléze zrušit. Místní obyvatelé si stěžovali na okultismus a podvodné aktivity.¹⁴

Jiné údaje tvrdí, že v převleku za muže působila jako válečný zpravodaj ve vojsku Garibaldiho u Rio de la Plata. Byla však prozrazena a poté uvězněna.¹⁵

V roce 1873 odcestovala do New Yorku, kde se věnovala okultní činnosti a shromáždila okolo sebe mnoho lidí. Tvrdila o sobě, že má schopnosti telepatie a levitace a že má nebeský zrak a sluch. Dva roky poté se opět provdala, tentokrát za M. C. Betanellyho. Avšak ani toto manželství nebylo šťastné, rozvedli se po 3 letech. Zásadní životní zlom pro Blavatskou bylo setkání s Henrym Steelem Olcottem. Byl to právník a novinář, který se ve volném čase věnoval okultní spiritualitě. S Olcottem a Wiliemem Quanem Judgem založila v roce 1875

¹¹ Pozn. autora z přednášek Nové Akropolis o Heleně Petrovně Blavatské

¹² Pozn. autora z přednášek Nové Akropolis o Heleně Petrovně Blavatské

¹³ Pozn. autora z přednášek Nové Akropolis o Heleně Petrovně Blavatské

¹⁴ Srov. Barret David V. Sekty, kultury, alternativní náboženství. Nakladatelství Ivo Železný, s.r.o. Praha 1998. Vydání první, s. 220-223. ISBN 80-240-0066-0

¹⁵ Pozn. Autora z přednášek o Heleně Petrovně Blavatské

v New Yorku theosofickou společnost.¹⁶ Blavatská se inspirovala východní naukou, především hinduismem, buddhismem a esoterikou. Tvrdila, že všechna náboženství mají pravdivý základ, ale jsou nedokonalá ve svém vnějším projevu. Chyba je v tom, když se člověk snaží si zpřístupnit božské učení.¹⁷

V roce 1882 byla theosofická společnost přesunutá do Adyaru v Indii. Blavatská však kvůli svému vážnému zdravotnímu stavu odcestovala do Londýna, kde také dožila. Před svojí smrtí trpěla revmatismem, srdeční chorobou a chřipkou. Helena Blavatská 8. května 1891 umírá na následky svých nemocí.

Helena Blavatská svým myšlením zásadně ovlivnila život a práci Jorgeho Livragy. Theosofická společnost zásadně ovlivnila hnutí *New Age*¹⁸, do kterého můžeme zařadit podle základních znaků kulturní asociaci Nová Akropolis. Některé myšlenky Heleny Blavatské jsou sporné. Nikdo si není jistý jejími schopnostmi, avšak patří mezi významné osobnosti filozofie a esoteriky. Během svého života napsala mnoho knih, článků a časopisů. Mezi nejdůležitější knihy patří *Tajná nauka* (1888) a *Hlas ticha* (1889). Některé její knihy vydalo i nakladatelství Nová Akropolis.¹⁹

1.3.1.1. Theosofie

Pojem *theosofie* pochází z řečtiny z výrazu theos- bůh a sofia- moudrost. Theosofie je mystická filozofie, která má kořeny v antické mystérii. Zkoumá vztah mezi vesmírem (bohem) a lidstvem. Theosofie měla už od počátku vytyčeno několik cílů. Chtěla vytvořit univerzální bratrstvo bez ohledu na rasu nebo náboženství, rozvíjet v člověku starověkou filozofii, vztah k psychickým silám, ukrytým v nitru člověka.²⁰

¹⁶ Srov. Barret David V. Sekty, kultury, alternativní náboženství. Nakladatelství Ivo Železný, s.r.o. Praha 1998. Vydání první, s. 222-225. ISBN 80-240-0066-0

¹⁷ Srov. VOJTÍŠEK, Zdeněk. *Nová náboženská hnutí a jak jim porozumět*. 1. vyd. Praha: Beta Books, 2007. Beletrie (Beta Books), s. 186. ISBN 978-80-86851-64-8.

¹⁸ Pozn. autora. New Age je souhrnné označení pro různá hnutí, která se zbývají esoterikou, západní vědeckostí a východním náboženstvím. Dostupné z: Srov. ELSER, M, G MURRER a S EWALD. *Encyklopedie náboženství*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 1997, s. 240. ISBN 80-7192-188-2.

¹⁹ Pozn. autora. Příkládám video spot z kanálu Nová Akropolis. [online], [cit. 29. 3. 2016] Dostupné na: WWW: <https://www.youtube.com/watch?v=hZ84nHQON7A>

²⁰ Srov. Barret David V. Sekty, kultury, alternativní náboženství. Nakladatelství Ivo Železný, s.r.o. Praha 1998. Vydání první, s. 221-222. ISBN 80-240-0066-0

THEOSOFIE V ČESKÝCH ZEMÍCH

První známou českou theosofickou organizací byla lóže U modré hvězdy. Vznikla ze spiritistického kroužku sídlícího v pražské ulici Na Poříčí. Tento kroužek byl známý svými fotografiemi duchů, které přitahovaly mnoho kulturních badatelů, například i člena vídeňské theosofické společnosti Adolfa Leona Hardiho (1856-1908). Ten svým nadšením a zápallem ovlivnil mnoho lidí. Jedním z nich byl i badatel Gustav Meyer (1868-1932). To vedlo k založení české theosofie v květnu 1891, tedy v době, kdy umírá Helena Blavatská.

Další důležitou osobností byl Franz Hartmann (1838-1912). Byl to německý světoběžník a blízký spolupracovník Blavatské. Stal se jedním z pilířů theosofického hnutí v Evropě, včetně českých zemí. Zároveň byl také jeden z prvních představitelů theosofismu, kteří chtěli tuto mystiku zpřístupnit veřejnosti.²¹ Představenstvo lóže U modré hvězdy se neustále rozrůstalo. Jedním z členů byl například básník Julius Zeyer. Důležitým členem byl úředník Alois Koch, ten se stal oficiálním zakladatelem theosofického spolku v Praze. Na konci 19. století úřady totiž povolily veřejné působení různých sdružení. Ještě před oficiálním vznikem tohoto bratrstva začal Koch vydávat časopis *Lotus*, jako první český theosofický časopis. První ročník 1897 byl formou ručního krasopisu s obrázky o činnostech, které mají významnou dokumentační hodnotu. V časopise se objevovala témata, jimiž se zabývali původní členové lóže U modré hvězdy. Později se začaly objevovat také články o buddhismu a překlady východních učitelů (Sankaračarya), které získaly popularitu po celém západním světě. V podobném duchu byly uspořádávány také přednášky a spolkové schůze bratrstva, jednou týdně se konaly takzvané studijní večery a pak i veřejné přednášky se zahraničními hosty.²²

1.3.2. Jorge Angel Livraga Rizzi

Profesor Livraga, narozen 3. září 1930 v Buenos Aires, pochází z Itálie a patří mezi nejdůležitější osobnosti Nové Akropolis. V roce 1956 začal vydávat časopis *Theosofická studia*, ve kterém se zaměřuje na postavu Heleny Petrovny Blavatské. O rok později založil Novou Akropolis, která měla za cíl šířit filosofii po vzoru starých filosofických mistrů a naučit ostatní, že bohatství je ukryté ve vědomostech. Snažil se předložit návod, jak správně

²¹ Srov. SANITRÁK, Josef, *Cesty české theosofie*, článek v časopisu Dingir. Ročník 11/2008, číslo 1/2008. *Dingir: časopis o sektách, církvích a nových náboženských hnutích*. Praha: Dingir, 1998-2008. s. 14-15. ISSN 1212-1371, [online] [cit. 29. 3. 2016] Dostupné na: WWW: <http://dingir.cz/archiv/Dingir108.pdf>

²² Srov. tamtéž.

žít bez ohledu na typ člověka, mentální nebo sociální podmínky. Soustředil svou práci na to, aby si každý vytvořil „návod na život“. Kdo kultivuje svůj vnitřní svět a zakládá si na starém filosofickém učení a pevně se o něj opírá, stává se v životě opravdu šťastným. Těmito pravidly se řídí členové Nové Akropolis a předávají své poznatky dalším lidem. Livraga zemřel ve svých 71 letech, 7. října 1991.²³

Livraga se ve svém díle snažil ukázat každému člověku, že kdokoli může pomoci k vytvoření lepšího světa. Každý může pomoci k větší solidaritě mezi lidmi. Svá díla psal s určitým pedagogickým záměrem, chtěl probudit zájem o poznání filosofie a rozkrytí jejích tajemství.

Mezi jeho nejznámější díla patří *Lotos* (1952), *Ankor, učedník* (1972), *Základy akropolitánského ideálu* (1987) nebo *Elementálové, duchové přírody* (v češtině 2001). Tyto a mnoho dalších patří k základním učebnicím pro otevření světa filosofie.²⁴

Livraga hovoří o obrovské mravní krizi, která se neustále prohlubuje a jediné východisko z ní je vytvoření „Akropolitánského ideálu“, který má být novou formou člověka. Tento „nad-člověk“ se má dostat na takovou úroveň myšlení, aby okusil „svou Božskou esenci“ a skrze tuto sílu dokáže měnit nejenom sebe, ale i okolní svět. Díky aktivitám, které Nová Akropolis provozuje (kurzy, přednášky, aj.), se dokáže člověk otevřít, dokáže nahlédnout do sebe sama a objevit tuto vnitřní sílu. Livraga založil svou filosofii na učení Heleny Petrovny Blavatské a není pochyb o tom, že v ní spatřoval až nadlidskou bytost.

1.3.3. Deila Slavica Guzmán

Profesorka Guzmán, narozena v roce 1943, je ředitelkou Nové Akropolis od roku 1991. Vystudovala filosofii v Buenos Aires a nyní žije v Madridu. Ve svých dílech se zaměřila především na práci asociace MONA a pracovala na rozvíjení principů výuky „filosofie na klasický způsob“, se kterými přišel prof. Livraga. Zaměřila se na výuku filosofie, umění, psychologie, dějin náboženství a východního umění.

²³ Srov. Oficiální světové stránky *New Acropolis* [online] [cit. 27. 1. 2015] Dostupné na: WWW: <https://www.acropolis.org/en/about-us/our-founder>

²⁴ Srov. Oficiální stránky Nové Akropolis [online], [cit. 29. 3. 2016], Dostupné na: WWW: <http://www.akropolis.cz/default.asp?page=document&4=10000889>

Je velmi aktivní v psaní článků, rozumí hudbě a poezii. Dnes je šéfredaktorkou časopisu *Kulturní listy* i kulturně-filosofického časopisu *Sfinga*. V roce 1980 získala stříbrnou plaketu za umění, vědu a literaturu od francouzské akademie.²⁵

1.4. Obory a činnosti Nové Akropolis

Filosofická škola na klasický způsob

Učení, které Nová Akropolis překládá, jako „filosofie na klasický způsob“, je speciální cyklus přednášek, který může navštěvovat veřejnost. Členové skrze filosofii nalézají návod jak žít. Toto klasické učení je inspirované starými mistry filosofie, dopomáhá členům prožívat to, co je naučené, že hranice mezi naučeným a prožitým se stírá. Filosofie vstupuje do obyčejného života a členové Nové Akropolis ji používají každý den.

Prostřednictvím přednášek, které se soustředí hlavně na Východní a Západní myšlení, se posluchač může dozvědět, jak tuto filosofii použít v obyčejném životě. Nová Akropolis připomíná hodnoty, které jsou nadčasové a proto je možné tyto principy přenést do dnešní doby, stávají se oporou pro všechny civilizace. Nová Akropolis pomůže posluchačům soustředit se a ovládat sebe sama, jednat v souladu s rozumem a nenechat se vykojet každodenním stresem.²⁶

Skupiny praktické aplikace

Díky praxi, kterou Nová Akropolis vykonává, se člověk učí, jak aplikovat v reálném životě právě ty principy, které se naučil z „filosofie na klasický způsob“. Člověk pak bude umět aplikovat své teoretické znalosti v reálném životě a bude se umět chovat a jednat ve společnosti druhých lidí.²⁷

Způsoby účasti na společenských akcích

Aktivita, které patří do této činnosti, mají za úkol shromažďovat muže a ženy, kteří jsou ochotni společně jednat a bojovat za veřejné dobro, bez ohledu na jednotlivce.²⁸

²⁵ Srov. Oficiální stránky Nové Akropolis [online], [cit. 29. 3. 2016], Dostupné na: WWW: <http://www.akropolis.cz/default.asp?page=document&4=10000879>

²⁶ Srov. Oficiální stránky Nové Akropolis [online], [cit. 29. 3. 2016], Dostupné na: WWW: <http://www.akropolis.cz/default.asp?page=document&4=10000236>

²⁷ Srov. tamtéž.

²⁸ Srov. tamtéž.

Nová Akropolis působí na veřejnosti, jako kulturní společnost, která svým následovníkům odkrývá staré náboženské a filosofické směry. Díky těmto informacím formuje posluchače k lepšímu porozumění světu a vytváří bratrství, které změni společnost k lepšímu.²⁹ Toto hnutí se považuje za nadstranickou a nadkonfesní kulturní organizaci, která chce vytvořením univerzálního bratrství odkrývat neobjasněné zákony přírody.³⁰

Učení, které Nová Akropolis přednáší, vychází a navazuje na Blavatskou a její theosofickou společnost a další esoterické tradice. Stoupenci tohoto hnutí věří, že globální situace je velmi temná. Společnost se nachází v mravní krizi, která se prohlubuje. Člověk vede negativní způsob života, který je postaven na násilí, rasismu, drogách, ekologických katastrofách a hlavně ideologickém znečišťování společnosti.³¹ Jediné východisko, jak se ubránit je *Ideál Nového Člověka*, který napraví nynější úpadek. Díky poznání, které Nová Akropolis nabízí, může lidstvo učinit nový krok ke svému osudu.³²

Člověk, který pravidelně dochází na sezení společnosti Nová Akropolis, si nemusí být vědom, že přišel do styku s organizací, která má, jako volná kulturní asociace, své vyhraněné náboženské názory s pevnou hierarchickou strukturou. Její přednášející nejsou odborníci z jiných pracovišť, nýbrž její vlastní členové, kteří využívají pro výuku pouze materiály své organizace. Tento způsob výuky propůjčuje akropolitánům "punc pravých filosofů". Jsou přesvědčeni, že ostatní univerzitní vzdělanci jsou pouze teoretikové a Nová Akropolis využívá metod, které se dají i skutečně použít.³³

²⁹ Srov. VOJTÍŠEK, Zdeněk. *Encyklopedie náboženských směrů a hnutí v České republice: náboženství, církve, sekty, duchovní společenství*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2004. s. 238-239. ISBN 80-7178-798-1.

³⁰ Srov. S. BLEY [ET AL., PRO ČESKÉ VYDÁNÍ TEXT DOPLNIL A LEKTOROVÁL] ALEŠ OPATRŇÝ a [Z NĚMECKÉHO ORIGINÁLU PŘELOŽILA ALŽBĚTA. *Malý slovník sekt: sekty a nová náboženská hnutí v kontextu tradičních církví*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 1998. s. 80. ISBN 9788071922469.

³¹ Srov. S. BLEY [ET AL., PRO ČESKÉ VYDÁNÍ TEXT DOPLNIL A LEKTOROVÁL] ALEŠ OPATRŇÝ a [Z NĚMECKÉHO ORIGINÁLU PŘELOŽILA ALŽBĚTA. *Malý slovník sekt: sekty a nová náboženská hnutí v kontextu tradičních církví*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 1998. s. 80. ISBN 9788071922469.

³² Srov. VOJTÍŠEK, Zdeněk. *Encyklopedie náboženských směrů a hnutí v České republice: náboženství, církve, sekty, duchovní společenství*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2004. s. 239-240. ISBN 80-7178-798-1.

³³ Srov. VOJTÍŠEK, Zdeněk. *Encyklopedie náboženských směrů a hnutí v České republice: náboženství, církve, sekty, duchovní společenství*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2004. s. 240-241. ISBN 80-7178-798-1.

Cesta, jak se stát „pravým filosofem“, začíná podepsáním přihlášky, zaplacením jednorázového úvodního poplatku a absolvováním základního kurzu srovnávací filosofie. Však ani po ukončení tohoto základního kurzu na absolventa nečeká filosofická osvěta, nýbrž nabídka na pokračovací maraton přednášek a kurzů.³⁴

1.4.1. Působení v České republice

V této kapitole se budu věnovat působení Nové Akropolis v České republice.

Nová Akropolis na území České republiky byla založena v roce 1985, její zakladatelkou je PhDr. Slavica Kroča, která se nechala inspirovat prof. Livragou. Kroča se s ním setkala během své návštěvy v Záhřebu. Až v roce 1990 nabyla Nová Akropolis právní formy a po přijetí zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů zahájila Nová Akropolis své působení jako občanské sdružení a začala s filosofickými kurzy.³⁵

V současné době je v České republice 7 poboček (Brno, Liberec, Praha, Hradec Králové, Olomouc, Plzeň, Ostrava) a aktivních členů je více než 250. Každá pobočka má svého vedoucího a pracovníky, kteří se starají o chod organizace (vylepování plakátů, vytváření sádrových replik, aj.)³⁶

Nová Akropolis má své Stanovy, které nejsou veřejnosti přístupné, zde uvádím pouze některé části pro bližší seznámení s chodem organizace.³⁷

³⁴ Srov. VOJTÍŠEK, Zdeněk. *Encyklopedie náboženských směrů a hnutí v České republice: náboženství, církve, sekty, duchovní společenství*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2004. s. 240. ISBN 80-7178-798-1.

³⁵ Srov. Oficiální stránky Nové Akropolis [online], [cit. 29. 3. 2016], Dostupné na: <http://www.akropolis.cz/default.asp?page=document&4=10000236>

³⁶ Srov. tamtéž.

³⁷ Pozn. autora. Zde cituji prohlášení o Stanovách Nové Akropolis. *“Do Stanov Nové Akropolis mi bylo dovoleno nahlédnout za omezených podmínek. Členové dlouho nevěděli, kde vlastně Stanovy mají, a když je konečně našli a dali mi je k nahlédnutí, bedlivě sledovali, co si opisuji a zdálo se mi, že na mě naléhají, abych pročitání příliš neprotahovala a dokument co nejrychleji vrátila. Po celou dobu, co jsem měla Stanovy v ruce, u mne stála jedna z členek. Když jsem jí položila několik otázek týkající se přípravného výboru či jiných konkrétnějších věcí, odmítala se se mnou bavit a na otázku, kdo by mi k tomu mohl říct víc, jen pokrčila rameny a odvětila, že nemá tušení. Možná, že se členové báli, abych si Stanovy nevzala domů, každopádně jsem měla pocit, že po nich chci něco, do čeho mi nic není. Toto chování je v přímém rozporu s tím, jak se Nová Akropolis na veřejnosti snaží působit otevřeně a ochotně. Nicméně z tohoto důvodu časové tísně mohou být některé uvedené informace neúplné“* Dostupné z: Srov. Bartošová Šárka, Nová Akropolis a její vztah k české občanské společnosti. Diplomová práce. Vedoucí práce Dr. Dana Moree. Praha 2009. Univerzita Karlova v Praze, Fakulta Humanitních Studií.

Členem nové Akropolis se může stát fyzická osoba, která souhlasí s cíli a principy asociace a absolvuje úvodní kurz srovnávací filosofie. O vstupu mezi členy Nové Akropolis rozhoduje Výbor asociace. Ve Stanovách Nové Akropolis se popisují dva druhy členství. První je *zapsaný* člen, který absolvuje kurz filosofie Východu a Západu a složí závěrečnou zkoušku. Poté už se dále s organizací nestýká nebo jenom velmi zřídka. U tohoto člena není důležitý věk.

Druhým je *řádný* člen, který je starší osmnácti let a pravidelně se podílí na chodu organizace, pomáhá s fungováním a dochází na akce Nové Akropolis. Řádní členové tvoří Výborovou asociaci a člen může být zvolen do různých pozic ve společenství. Pokud řádný člen neplní své povinnosti, může ho Výborová asociace degradovat na zapsaného člena. O vyloučení člena z organizace rozhoduje Valná hromada. Řádný člen má svoje práva a povinnosti. Má právo podílet se na činnosti Nové Akropolis a nemusí platit za přednášky a kurzy. Jeho povinností je platit měsíční poplatek³⁸, musí dodržovat Stanovy a nepoškozovat dobré jméno Nové Akropolis.

Česká pobočka Nové Akropolis si zřídila orgány, které jsou uvedeny ve Stanovách Nové Akropolis. Uvedena je i jejich charakteristika.

Valná hromada

Jedná se o nejvyšší orgán, tvoří jí všichni řádní členové. Rozhodují o přijímání členů a také jejich propuštění z řad asociace. Valná hromada dělá plány do budoucna, rozhoduje o výši příspěvků a schází se minimálně jednou ročně.³⁹

Výbor

Výbor je výkonným orgánem celé asociace. Zodpovídá se Valné hromadě, stará se o majetek a hospodaření. Pořádají srazy minimálně jednou do měsíce. Musí mít minimálně pět členů a výbor volí do svých řad další orgány, jako jsou tajemník nebo pokladník.⁴⁰

Pokladník

³⁸ Pozn. autora. Poplatek činí cca. 500,- Kč.

³⁹ Srov. Bartošová Šárka, Nová Akropolis a její vztah k české občanské společnosti. Diplomová práce. Vedoucí práce Dr. Dana Moree. Praha 2009. Univerzita Karlova v Praze, Fakulta Humanitních Studií.

⁴⁰ Srov. tamtéž

Stará se o účetnictví, rozpočet na nový rok a navrhuje výši příspěvků podle potřeb asociace.⁴¹

Tajemník

Zastupuje ředitele v jeho nepřítomnosti, vede evidenci členů a zpracovává seznamy a dokumenty.⁴²

Revizní komise

Jedná se kontrolní orgán, který se zodpovídá Valné hromadě. Tvoří ji tři členové z Valné hromady, kteří však nejsou součástí Výboru. Jejich úkolem je dohlížet na hospodaření a upozorňovat na nedostatky.⁴³

Ředitel

Ředitel je zvolen Výborem, řídí činnost celé organizace. Jedná za Novou Akropolis a je zmocněn vystupovat uvnitř i navenek jejím jménem.⁴⁴

1.4.2. Další činnosti a aktivity Nové Akropolis v České republice

Jak už bylo řečeno výše, Nová Akropolis pořádá filosofické semináře a přednášky, kurzy a kolokvia.

Vydává také velké množství publikací, které se orientují na esoteriku, mystiku a pověsti, životopisy a díla svých představitelů aj. Jednou za čtvrt roku vydávají také svůj časopis s názvem *Zrcadlo kultury*.⁴⁵ Jejich knihovna obsahuje velké množství děl, která jsou ve velké míře přístupná ve vědeckých knihovnách. Pro studium všech příruček a publikací se

⁴¹ Srov. tamtéž

⁴² Srov. tamtéž

⁴³ Srov. tamtéž

⁴⁴ Srov. tamtéž

⁴⁵ Srov. Oficiální stránky Nové Akropolis [online], [cit. 29. 3. 2016], Dostupné na: WWW: <http://www.akropolis.cz/default.asp?page=document&4=10000236#cr>

musí člověk stát řádným členem. Každá pobočka má ve svém středu několik členů, kteří dohlíží na chod knihovny.⁴⁶

Propagační a ekonomická činnost

Nová Akropolis do svého působení zahrnuje i propagaci svých akcí na nepřehlédnutelných plakátech, vylepených na veřejných místech. Jejich činnost je vidět i na sociálních sítích nebo na blozích.⁴⁷

Ovšem hlavní činností je pořádání filosofických kurzů a přednášek. Některé z nich jsou placené, cena většiny jednorázových přednášek se pohybuje okolo 100,- Kč a úvodní kurz srovnávací filosofie, který většinou začíná každý měsíc, stojí 1540,- Kč, pro studenty a důchodce 1100,- Kč.⁴⁸

Dalším zdrojem financí, pro každou pobočku Nové Akropolis je výroba a následný prodej archeologických replik ze sádry. Tyto produkty jsou k dispozici ve vstupních místnostech poboček spolu s knihami Heleny Petrovny Blavatské a prof. Livragy. Jsou k prodeji i na internetových stránkách.⁴⁹ Výrobky jsou replikou artefaktů z Blízkého východu, Orientu, Starověkého Egypta a Evropy v období antiky.

1.5. Sekta a nová náboženská hnutí

Odilo Ivan Štampach nebo Zdeněk Vojtišek představují pojmy *sekta* a *nová náboženská hnutí*, které se vyskytují nejenom v české společnosti. Dále se budu věnovat přiblížení právě této oblasti.

⁴⁶ Pozn. autora

⁴⁷ Srov. Oficiální stránky Nové Akropolis [online], [cit. 29. 3. 2016], Dostupné na: WWW: <https://www.facebook.com/pages/Nov%C3%A1-Akropolis/343203193943?fref=ts> ,
<http://novaakropolis.blogspot.cz/search/label/Platon> ,
<http://filozofieprozivot.blogspot.cz/> ,
<http://domacilekar.blogspot.cz/> .

⁴⁸ Pozn. autora. Před absolvování kurzu jsem byl vyzván k zaplacení poplatku za 14 přednáškových cyklů, při předávání peněz si vedoucí pobočky v Hradci Králové, nezapsal částku do účetnictví a ani mi po mém vyzvání nebyla předložena faktura o zaplacení poplatku se slovy: „že mě si bude pamatovat, proto nepotřebuji paragon“. Poté moje peníze za kurz byly vloženy do šuplíku a první cyklus mohl začít.

⁴⁹ Srov. Oficiální stránky Nové Akropolis [online], [cit. 29. 3. 2016], Dostupné na: WWW: <http://www.vecnakrasa.cz/>

1.5.1. Pojem sekta a jeho problematika

Termín sekta pochází z latinského slova *secta*, což je odvozeno od slova *sequi* a znamená následovat. Původně měl tento termín označovat skupinu, která se radikálně odloučila od náboženského nebo filozofického společenství, na jehož základě vznikla. Pojem sekta s sebou nese mnoho problémů. Desítky let je používán odborníky v neutrálním významu, ale ve společnosti se používá zejména ve snaze pejorativně označit nějaké hnutí. Slovo „sekta“ se pak stává zbraní, kterou většinová společnost útočí na organizace, které jsou odlišné svým chováním, svou vírou apod.⁵⁰ Skupiny, které můžeme označit jako sekty, mohou mít negativní postoj vůči světu. Zdůrazňují zvrácenost systému, před kterou je potřeba se chránit, nebo naopak tolerují sekulární společnost a usilují o čistší duchovnější život. Avšak při jakékoli klasifikaci sekt budou vznikat vždy nějaké mezery nebo se některé rysy budou překrývat. Z čistě akademického hlediska je termín „sekta“ příliš zjednodušený název a teprve konečný rozbor ukáže, že každá skupina označovaná za sektu je jedinečná a vyžaduje zvláštní a pečlivé studium.⁵¹

Jedna z dalších definicí sekt je od Odila Ivana Štampacha. Ten tvrdí, že sektou v dnešním slova smyslu zůstal určitý typ náboženské nebo pseudonáboženské společnosti bez ohledu na její původní vazby a na současnou velikost. Vymezení pojmu sekta, není tak přesné, aby se dalo v každém případě jednoznačně rozhodnout, zda ta která společnost je či není sektou. Charakteristickým znakem sekty je uzavřenost a přesvědčení, že jsou nositelem jediné a skutečné pravdy. Štampach dále uvádí, že k dispozici není výzkum, který by potvrdzoval, nebo ze kterého by se dalo odvodit, že sektu označujeme jako novou náboženskou společnost v daném prostředí. Jedná se obvykle o početně malou, alternativní, atypickou skupinu, která se svým přesvědčením či veřejným vystupováním odlišuje.⁵²

⁵⁰ Pozn. autora. U nás nejčastěji použití slovo "sekta" při označení Náboženské společnosti Svědkové Jehovovi. Jsou to křesťané a přísluší k etablovanému náboženství, od kterého se oddělili. Svědkové odmítají základní pilíř křesťanské víry v Boha jako Trojici. Mají svérázný výklad Bible, ctí dodržování přísných pravidel. Odmítají transfúze krve nebo odmítají slavit Vánoce. Dostupné z: Srov. VOJTÍŠEK, Zdeněk. *Encyklopedie náboženských směrů a hnutí v České republice: náboženství, církve, sekty, duchovní společenství*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2004. s. 24-26. ISBN 80-7178-798-1

⁵¹ Srov. ENROTH, Ronald M. *Průvodce sektami a novými náboženstvími*. Vyd. 1. Praha: Návrat domů, c1994. s. 7-20. ISBN 80-85495-29-5.

⁵² Srov. ŠTAMPACH, Odilo Ivan. *Náboženství v dialogu: kritické studie na pomezí religionistiky a teologie*. Vyd. 1. Praha: Portál, 1998. Studium, s. 4-5. ISBN 80-7178-168-1.

Jean- Marie Abgrall zastává názor, že sekty jako organizace ohrožují člověka na jeho zdraví. Dále uvádí že: „...*sekty jsou závažným nebezpečím pro duševní zdraví, musíme si naléhavě uvědomit, jak jsou nakažlivé.*“ Občan se musí naučit rozlišovat mezi náboženskou tolerancí a neposkytnutím pomoci osobě v nebezpečí. Nástrojem sekt jsou ideologie totalitního typu, proto musí být potírány jako neslučitelné s lidskou důstojností.⁵³ Bezvýhradná závislost na vůdci, zákaz kritiky nauky, naprosté podrobení pravidlům organizace, potlačení životních potřeb člověka a bezpodmínečná poslušnost jsou jedny z mála znaků, podle kterých se dá poznat nebezpečná organizace.⁵⁴

V popředí těchto nezvyklých společenských skupin, jsou jedinci, kteří se stávají vůdcovskými autoritami. Barbara Büchnerová vytvořila test, jak se pozná autoritářská sekta. Zde vybírám několik otázek:

- Nachází se ve skupině vedoucí, který je považován za neomylnou autoritu?
- O učení společnosti se nesmí ani v nejmenším pochybovat?
- Vybírá společnost poplatky za kurzy nebo semináře?
- Klade společnost důraz na tvou dosavadní neúspěšnost v životě, i když podle tebe probíhal v pořádku?
- Poukazuje společnost na tvou nechápavost, dokud nedosáhneš na „vyšší formu poznání“?

Pokud jsou některé odpovědi na otázky kladné, může to znamenat, že se jedná o autoritářskou sektu.⁵⁵

Sekty nejsou trendem pouze moderní doby. Existují od počátku lidstva, náboženské skupiny se tvoří většinou v období válek, hladomorů nebo nových technických objevů. Když stará víra nenabídne odpověď na přicházející novinky ve společnosti, objeví se sekta.

⁵³ Srov. ABGRALL, Jean Marie. Mechanismus sekt. Nakladatelství Karolinum. Praha 1999. Vydání první. ISBN 80-7184-747-7

⁵⁴ Srov. BÜCHNER, Barbara. *Co máme vědět o sektách.*, 1. vyd. Praha: Amulet, 1999. Alfabet, s. 19-23. ISBN 80-86299-02-3.

⁵⁵ Srov. BÜCHNER, Barbara. *Co máme vědět o sektách.* 1. vyd. Praha: Amulet, 1999. Alfabet, s. 28-29. ISBN 80-86299-02-3.

Například v Evropě ve středověku vznikaly sekty alchymistů (kámen mudrců).⁵⁶ Blížící se konec tisíciletí evokuje nějaký přerod nebo i možný konec světa. Zatmění Slunce či návrat Ježíše Krista s sebou nese strach a paniku z apokalypsy. Ale tento trend můžeme vidět i v literatuře a umění. Boj dobra se zlem je častý motiv, který se vyskytuje v přelomových obdobích lidských dějin.⁵⁷

1.5.2. Nové náboženské hnutí

Pro uchopení termínu „*nové náboženské hnutí*“ musíme vymezit časový zlom, který odděluje stará hnutí od nových. Významná britská badatelka Eileen Barkerová tímto předělem určila 50. léta 20. stol. V tomto období se objevilo velké množství skupin, které poskytují odpovědi na otázky týkající se základních náboženských a filozofických duchovních problémů. Gordon J. Melton určil jako zlomové období 60. a 70. léta 20. stol. Proto bychom mohli zařadit vznik nových náboženských hnutí od poloviny 20. století.⁵⁸ V posledních padesáti letech jsme svědky nepochybně nejrychlejšího vzniku nových sekt a forem alternativní spirituality za celou dobu lidstva. Díky multikulturní a multireligiózní společnosti vyvstává místo pro nábožensky pluralitní společnost. Lidé jsou dnes tolerantnější k náboženství druhých a zajímají se o něco nového, v některých případech jim dávají přednost před těmi, které v jejich vlastní kultuře převládají.⁵⁹

Vznik nových náboženství by se dal definovat jako sociální změna vyplývající z evoluce vědomí. Experimentování s drogami, zkušenost s meditací, záliba ve východních náboženstvích, alternativní psychoterapii mohou být vnímány jako přechod mezi dvěma následujícími etapami vývoje lidstva. Je to snaha propojit staré kulturní představy s novými,

⁵⁶ Srov. PORTERFIELD, Kay Marie. *O sektách*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 1997. Linka důvěry, s. 22-23. ISBN 80-7106-233-2.

⁵⁷ Srov. BÜCHNER, Barbara. *Co máme vědět o sektách*. vyd. Praha: Amulet, 1999. Alfabet, s. 25-26 1. ISBN 80-86299-02-3.

⁵⁸ Srov. VÁCLAVÍK, David. *Sociologie nových náboženských hnutí*. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 2007. Proměny náboženství, s. 94. ISBN 978-80-86702-22-3.

⁵⁹ Srov. PARTRIDGE, Christopher H a Zdeněk VOJTÍŠEK (eds.). *Encyklopedie nových náboženství: nová náboženská hnutí, sekty a alternativní spiritualita*. Vyd. 1. V Praze: Knižní klub, 2006. s. 14-15. ISBN 80-242-1605-1.

úsilí o znovuprobuzení „vyšší moudrosti“, obsaženou v různých kulturních a náboženských tradicích světa.⁶⁰

Nová náboženská hnutí se mezi sebou v mnohém odlišují. Rozdíl se dají pozorovat například v nauce nebo v reakci na společnost. Další znaky jsou například neměnné zákony a mocenská struktura, kterou se členové pod hrozbou trestu musí řídit.⁶¹ I když se může zdát, že některá skupina lidí vykazuje znaky sekty, nemusí to znamenat, že je za každou cenu nebezpečná. Takové společnosti pomáhají svým členům řešit jejich problémy a zastávají funkci rodiny.⁶²

Najít důvody, proč se lidé přidávají k novým náboženským hnutím, není těžké. Jedná se zejména o osoby, které v životě něco zásadního postrádají. Může to být přátelství, smysl života, duchovní naplnění. Někteří si chtějí zvýšit svůj společenský statut. Nová náboženská hnutí přichází s řešením jejich problémů. Znají cestu a dávají člověku, který v životě tápe, pocit jistoty.

Dnes se nábor do těchto sdružení provádí velmi promyšleně a rafinovaně, na mládežnických akcích, večírcích nebo osobním kontaktem. Nebo z vyprávění známých o „bezvadných lidech se správnými názory.“⁶³

Ivan O. Štampach uvádí, že podobnou funkci, kterou plní tradiční náboženské směry můžou přejímat skupiny, které spojí prvky z různých vyznání. Mluví o spiritualitě, o alternativním životním stylu, do kterého patří specifické stravování, oblékání nebo hudba. Z náboženských prvků si přejímají například šamanské praktiky, astrologické úvahy nebo vybrané prvky hermetismu. Jedná se o tzv. *eklektické kvazireligiózní směry*. Dnes jsou populární, protože kontrastují s mainstreamovými náboženskými názory a staví se k nim do

⁶⁰ Srov. LUŽNÝ, Dušan. *Hledání ztracené jednoty: průniky nových náboženství a ekologie*. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 2004. Proměny náboženství, s. 83. ISBN 80-210-3492-0.

⁶¹ Srov. PORTERFIELD, Kay Marie. *O sektách*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 1997. Linka důvěry, s. 13-15. ISBN 80-7106-233-2.

⁶² Srov. PORTERFIELD, Kay Marie. *O sektách*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 1997. Linka důvěry, s. 18-19. ISBN 80-7106-233-2.

⁶³ Srov. BÜCHNER, Barbara. *Co máme vědět o sektách.*, 1. vyd. Praha: Amulet, 1999. Alfabet, s. 12-14. ISBN 80-86299-02-3.

diverzity. Tyto skupiny předkládají své názory jako lidský vztah k Bohu⁶⁴ (k Božské esenci). Člověk žije ve světě navzájem souvisejících vztahů, ve kterém působí jedna věc na druhou. V tomto světě existuje jejich provázanost, proto nemůžeme oddělit například člověka od přírody, protože jeho organismus není rozštěpen na živočicha a bytost, ovládající své ego. V tomto směru panuje nedílná jednota. Díky této propojenosti se může člověk cítit svobodně a nepotlačovat svoji spontánnost, která je v mnohých kulturách vypuzována na okraj společnosti.⁶⁵

Nová náboženská hnutí by se dala jednoduše označit jako hnutí motivované novou náboženskou ideou. K založení tohoto hnutí je potřeba osobnost, která je schopna zformulovat a rozšířit novou náboženskou ideu, která osloví určitou část společnosti. Náboženské ideje vznikají neustále ve větším či menším počtu v rámci každého žitého náboženství. Je přirozené, že taková hnutí vznikají, vyvíjejí se a zanikají. Jedná se o doklad živosti náboženských tradic a projev lidské touhy po duševních hodnotách. Může se zdát problematické označit tyto skupiny termínem náboženské. Mnoho z těchto skupin najdeme mezi tzv. kulty.⁶⁶ Nová náboženská nebo pseudonáboženská hnutí mají uspořádání volnější a přístup k nim je tolerantnější. Odilo uvádí, že nejsilnější zbraň proti sektám je pravda. Člověku, který je na pochybách, zda se má k danému společenství přidat, by měla spolehlivá informace pomoci k rozhodujícímu kroku.⁶⁷

⁶⁴ Srov. ŠTAMPACH, Odilo Ivan. *Na nových stezkách ducha: přehled a analýza současné religiozity*. Vyd. 1. Praha: Vyšehrad, 2010. s. 190-192. ISBN 978-80-7429-060-2.

⁶⁵ Srov. LUŽNÝ, Dušan. *Hledání ztracené jednoty: průniky nových náboženství a ekologie*. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 2004. Proměny náboženství, s. 63. ISBN 80-210-3492-0.

⁶⁶ Pozn. autora. Užití slova kult je od latinského slova *cultus* uctívání. Je to takový akt, v němž jsou obsazeny vnější rituály a uctívání a vzdávání holdu. Dostupné z: Srov. VOJTÍŠEK, Zdeněk. *Nová náboženská hnutí a jak jim porozumět*. 1. vyd. Praha: Beta Books, 2007. Beletrie (Beta Books), s. 13-24. ISBN 978-80-86851-64-8.

⁶⁷ Srov. ŠTAMPACH, Odilo Ivan. *Sekty a nová náboženská hnutí: naděje a rizika*. 2. vyd. Praha: Oliva, 1995. Přednášky, studie a texty, s. 12-13. ISBN 80-85942-01-1.

1.5.3. Nová Akropolis jako náboženské hnutí

Ředitelka Nové Akropolis, paní doktorka Slavica Kroča, se ohradila, když v prvním čísle (1998) časopisu Dingir⁶⁸ byla Nová Akropolis označena za náboženské hnutí. Její vyjádření na článek bylo otisknuto v následujícím čísle.

„... Jako její ředitelka v ČR cítím povinnost odpovědět na jeho tendenční obsah a nepravdivé informace, jež v něm byly uváděny. Nová Akropolis je kulturní asociací, která byla Ministerstvem vnitra zaregistrována dle § 6 zákona č. 83/1990 Sb. a je přidružena k mezinárodní asociaci se stejným názvem, registrované v Belgii pod č. 13381/90. Ve svých statusech asociace jasně vykládá své výchovné a kulturní cíle vzdálené jakémukoliv fanatismu a privilegovanosti. Právě naopak, zajímá nás sjednávání všech lidí veškerých kulturních forem a rozvoj morálních a duchovních hodnot bez ohledu na náboženské přesvědčení.“

1.5.4. Nová Akropolis očima odborníků

Časopis Dingir uvádí článek od Josefa Fořtla, který byl více než tři roky řádným členem Nové Akropolis. Poukazuje na fakt, že srovnávací kurz filozofie, který musí absolvovat každý zapsaný člen Nové Akropolis, je vykonstruovaný a sestavený pouze z části z pravdy, na kterou poukazuje. Dále píše o silném hierarchálním zřízení Nové Akropolis, kde každý musí dodržovat své postavení. Uvádí, že mnoho z nových členů vůbec netuší, že se staly členy organizace. Ve svém článku dále píše o silné spirituální mystice, která panuje mezi členy asociace. Fořtl dále označuje Novou Akropolis jako organizaci spíše jako „kultovní“ než „kulturní“.

Zdeněk Vojtíšek ve své encyklopedii náboženských směrů v České republice definuje Novou Akropolis jako: „kulturní asociaci, která seznamuje zájemce s náboženským a filozofickým dědictvím lidstva. Tyto znalosti mají napomoci k vytvoření bratrství, které změní svět k lepšímu.“, zároveň dodává, že je jí možno považovat za ezoterickou společnost založenou na theosofických principech. To potvrzuje argumentem, že na půdě Nové Akropolis přednášejí jen její členové a nikoli odborníci z jiných pracovišť, jak by se u

⁶⁸ Dingir: časopis o sektách, církvích a nových náboženských hnutích. [online] [cit. 29. 3. 2016] Praha: Dingir, 1998-2016. ISSN 1212-1371. Dostupné na: WWW: <http://dingir.cz/>

kulturní asociace předpokládalo. Nová Akropolis tímto způsobem přesvědčuje, že pouze oni jsou těmi pravými filozofy a ne pouze teoretiky. Dále uvádí, že Nová Akropolis se nebojí a nevyhýbá výrazu „očišťování mozků“, dokonce její ředitelka D. S. Guzmán tento termín používá a spojuje ho s dalšími termíny jako je „nový“ a „lepší“ svět a sny o novém a autentickém nadčlověku.⁶⁹

Další informace o Nové Akropolis, na které jsem narazil, byly ze Španělska, kde Novou Akropolis označili jako sektu, která zkresluje a manipuluje veřejnost pod rouškou kulturní asociace. Ve Španělsku nesouhlasili s tvrzením, že by veřejnost měla začít studovat filozofii starých učenců a řídit si svůj život sama. Odvolávají se na učení Nové Akropolis, která má hlásat univerzální dobro a pak vytvořit absolutní nadvládu. Proto ve Španělsku Novou Akropolis shledávají jako nebezpečnou sektářskou společnost.⁷⁰

Dalším státem, kde se Nová Akropolis stala tématem k diskuzi, byla Francie, která viděla v jejím učení prvky fašistického hnutí, ač se její členové snaží prosadit radikální pravicový extremismus. Francie, která staví na svých liberálních základech, se proto netváří důvěřivě na asociaci, která se prezentuje jako kulturní filozofické sdružení, však s velmi silnými náboženskými prvky. Bývalí členové Nové Akropolis podali několik svědectví o struktuře, která funguje mezi členy a to vyvolalo vlnu odporu vůči celé asociaci. Respondenti, kteří jsou bývalými členy, byli rozděleni podle několika kritérií v jejich výpovědích. Členství v Nové Akropolis popsalo jako velmi důležité skoro 40% respondentů, ale 35% trvalo na tom, že jejich členství nebylo nijak důležité. Zbýlých 25% se vyjádřilo, že členství je jedna z důležitých, ale ne nezbytných zkušeností v jejich životě. Oproti tomu ze všech až 75% ze všech tázaných přiznalo, že stále dodržují principy Nové Akropolis. Jako hlavní důvod pro odchod uvedlo skoro 65% bývalých členů, že jejich zájem o organizaci vyprchal a jejich

⁶⁹ VOJTÍŠEK, Zdeněk. *Encyklopedie náboženských směrů a hnutí v České republice: náboženství, církve, sekty, duchovní společenství*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2004, s. 238-241. ISBN 80-7178-798-1.

⁷⁰ Srov. La Secta Totalitaria Nueva Acropolis, [online] [cit. 29. 3. 2016] Dostupné na: WWW: <http://web.archive.org/web/19990203075626/www.geocities.com/soho/cafe/3627/lasecta.htm>

členství trvalo až dost dlouho. Tento fakt uvedlo centrum pro studia nových náboženství Cesnur se sídlem v San Francisku.⁷¹

1.6. Sociokulturní transformace a sekularizace

Pohled na moderní sociokulturní prostředí přináší Thomas Luckman. Ten poukazuje na procesy, které nemají vliv na úpadek religiozity, nýbrž napomáhají ke vzniku jiných náboženských forem. Ustupují tradiční projevy víry, jako návštěvy kostelů či modlitby. Nacházíme se v době vzniku necírkevních organizací, které jsou alternativním způsobem víry, ale těžko se dají označit jako náboženství.⁷²

Nová náboženství dávají odpověď na individualitu jedince ve společnosti, staví se proti jednostrannému racionalismu. Snaží se o zvýznamnění náboženství v životě člověka.⁷³ Toto je reakce na fakt, že společnost je více sekularizovaná. Tento proces můžeme vymezit ztrátou sociálního významu náboženských institucí. Lidé ztrácejí čas a energii, posunují se od náboženské kontroly ke světské. Víra v náboženské či nadpřirozené věci nahradila víra k odpovídajícím přísně racionálním empirickým kritériím.⁷⁴ Normativní pravdy a etický kodex církve se rozplynul. Současná situace připomíná konec antiky, kdy do synkretismu a duchovního realismu přichází křesťanská víra, která se do tohoto myšlenkového vakua zakořenila.⁷⁵

Příčiny, které vedou k sekularizaci společnosti, mohou mít počátek i v historii dané země či národa. Negativní pohled vůči tradičním formám náboženství v evropských zemích mohou vést i ke kulturním či ekonomickým problémům.⁷⁶ Příkladem, na kterém bychom to mohli ukázat, je česká společnost.

⁷¹ Srov. Defectors. Ordinary, Leavetakers and Apostates: A Quantitative Study of Former Members of New Acropolis in France. October 1999. [online] [cit. 27. 1. 2015] Dostupné na: WWW: <http://www.cesnur.org/testi/Acropolis.htm>

⁷² Srov. LUCKMAN, Thomas. *The Invisible Religion. The problem of Religion in Modern Society*. New York: Macmillan. 1967. s. 39.

⁷³ LUŽNÝ, Dušan. *Nová náboženská hnutí*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1997. Religionistika, s. 159. ISBN 80-210-1645-0.

⁷⁴ Srov. WILSON, B. *Religion in Sociological Perspective*. Oxford – New York: Oxford University Press, 1992, no. 6, s. 142.

⁷⁵ Srov. KUČERA, Zdeněk. *Zarůst do kmene: teologické a etické úvahy naší doby pro duchovní a sociální pracovníky*. 1. vyd. Chomutov: L. Marek, 2013. Pontes pragenses (L. Marek), s. 11. ISBN 978-80-87127-41-4.

⁷⁶ Srov. PETRÁČEK, Tomáš. *Sekularizace a katolicismus v českých zemích: specifické rysy české cesty od lidové církve k nejateističtější zemi světa*. 1. vyd. Ostrava: Moravapress, 2013. s. 5. ISBN 978-80-87853-05-4.

Během posledních několika stovek let museli obyvatelé českých zemí konvertovat několikrát. Vlivem politických režimů od osmého do osmnáctého století přesně desetkrát. Tato historická zkušenost vede k nedůvěře v jakýkoliv politický či náboženský systém. Určitá redukce smyslu existence, který dodávají tyto instituce, je podnětem pro pochopení náboženské situace, kde česká společnost žije.⁷⁷

⁷⁷ Srov. BOUMA, David a Jan HOJDA, BOUMA, Ondřej a Petr POLEHLA (eds.). *Ateismus - teologická reflexe: studie DTI HK*. Vyd. 1. Hradec Králové: Typo Studio, 2009. s. 113. ISBN 978-80-87363-02-7.

2. Empirická část

V těchto kapitolách bakalářské práce shrnu všechny poznatky, které jsem během svého výzkumu získal. Dále se budu věnovat porovnání nauky v Nové Akropolis a výkladu filosofie na akademické půdě. Poslední kapitola bude věnována rozhovoru s panem Bohdanem Knápkem. Tento člověk je bývalým členem Nové Akropolis a představím jeho příběh, který ukáže Novou Akropolis z jiné perspektivy než jako nové náboženské hnutí.

2.1. Úvod do problému

V první části své bakalářské práce jsem se zaměřil na Novou Akropolis jako asociaci, která pomáhá nalézt ideál pro život. Po konfrontaci a bližším seznámení jsem vypožadoval nejasnosti v jejich výkladu. Zajímalo mě, jaké postavení má Nová Akropolis na náboženském poli. Proto jsem se rozhodl zabývat zmíněným tématem. V této části se soustředím na samotný výzkum, který jsem vedl na přednáškách a navážu na poznatky, které jsem uvedl v teoretické části své bakalářské práce.

2.2. Výzkumné metody

Tento výzkum se týkal jedné z poboček kulturní asociace Nová Akropolis. Jednalo o kvalitativní výzkum v terénu. Informace, které jsem získal během tohoto výzkumu, jsou zejména ze zúčastněných pozorování. Komplikace, která mě provázela celou mojí prací, byla časová náročnost. Během pozorování jsem musel dát pozor na objektivní hodnocení. Vyhnout se zkreslenému pohledu, se kterým už jsem do daného výzkumu přistupoval. Veškeré informace, které jsem získal, jsem si třídil a zapisoval, některé z důležitých přednášek jsem si nahrával na diktafon. Fakta, která předkládám, jsou parafrázované informace od přednášejícího v Nové Akropolis během Srovnávacího kurzu filosofie Východu a Západu.

2.2.1. Zúčastněné pozorování

Participačně jsem se soustředil na chod organizace a na výklad filosofie, která nám byl předkládána. Pozoroval jsem, jak v praxi funguje taková asociace a jak plní jednotlivé funkce její členové. Dále jsem se soustředil na svého přednášejícího a na zapsané členy, kteří se mnou tento kurz absolvovali. Tento výzkum bych nemohl praktikovat bez

zúčastněného pozorování a přímé osobní konfrontace s přednáškami. Pro uchopení svého pozorování jsem se stal skrytým pozorovatelem. Jan Hendl popisuje tuto roli jako *úplný participant*, moje role v tomto výzkumu byla zatajena. Chtěl jsem se zapojit do chodu organizace, ale podle mého úsudku by nebyla role *participanta primárně jako pozorovatele* přijata členy organizace.⁷⁸ Přednášející si velmi hlídal, kdo na přednášky chodí, zda si zapisuje a dává pozor, či kdo dochází do organizace za účelem pozorování. Tento fakt by byl nepřijatelný, proto i nahrávání přednášek jsem činil tajně bez povolení. Věřím tomu, že pokud bych jim odhalil svoje záměry, chovali by se ke mně nedůvěřivě.

2.2.2. Analýza dokumentů

Při analýze jsem narazil na problém, že všechny dokumenty spojené s organizační strukturou asociace Nová Akropolis jsou přístupné pouze pro řádné členy. Mnoho dalších publikací, které Nová Akropolis vydává, jsou přístupné ve vědeckých knihovnách. Na pobočkách organizace jsou pouze k prodeji a nedovolí do nich dlouhodobě nahlédnout. Informace o struktuře a chodu organizace jsem proto získal studiem odborné literatury, která se zaměřovala přímo na Novou Akropolis nebo na nová náboženská hnutí, kam se zmíněná struktura řadí.

2.3. Průběh výzkumu

Poprvé jsem se o Nové Akropolis dozvěděl na podzim roku 2013. Bylo to z jejich propagačních plakátů vylepených v Hradci Králové. Později se konala veřejná přednáška ve studijní knihovně, kam jsem dorazil. Hlavním cílem přednášky bylo představit organizaci a následnou práci, kterou vykonávají. Už od začátku bylo jasné, že se jedná o nábor nových členů do srovnávacího kurzu. Po prezentaci, která neměla valného zpracování, jsem byl na pochybách, zda jsem se opravdu přišel na přednášku z filosofie. Po dalších dvou hodinách bylo jasné, že přednášející je výborný řečník, ale informace, které poskytoval, byly velmi strohé a nepřesné. Později po dalším pátrání o této organizaci jsem zjistil, že se jedná o eklektickou školu, která se hlásí k Novoplatonismu a k učení Heleny Petrovny Blavatské, se kterou jsem byl seznámen ve svém studiu na vysoké škole.

⁷⁸ HENDL, Jan. *Úvod do kvalitativního výzkumu*. Praha: Karolinum, 1999. ISBN 80-246-0030-7.

Po několika týdnech pátrání po informacích s tímto spojenými, jsem nabyl dojmu, že bych mohl svou bakalářskou práci orientovat právě na Novou Akropolis. Přihlásil jsem se do úvodního srovnávacího kurzu filozofie. Po jeho absolvování mě čekal neohlášený závěrečný test, který měl prověřit, zda jsme si zapamatovali přednášené informace.

2.3.1. Časová osa výzkumu

Na kurz začal jsem docházet na kurz 14. listopadu 2013. Tento cyklus měl čtrnáct přednášek a trval více než tři měsíce. Každý čtvrtek od šesti hodin jsme se scházeli v pobočce Nová Akropolis Hradec Králové. Jeden cyklus trval dvě až dvě a půl hodiny, podle náročnosti vykládané látky. Během této doby nám byla vykládána „filozofie na klasický způsob“. Poslední přednáška se konala 27. února, vynechané čtvrtky byly 26.12 2013 a 2.1 2014.

2.3.2. Poznámky k nauce

Tato kapitola bude věnována „filozofii na klasický způsob“, která nám byla přednášena v pobočce Nové Akropolis v Hradci Králové.⁷⁹ Přiblížím odlišnosti, které prostupují výklad filosofie Nové Akropolis a na akademické půdě univerzit. Zaměřím se na první přednášku, která zahrnuje název Člověk a vesmír, kterou podrobně představím.⁸⁰

Přednášky probíhaly v následujícím pořadí:

Člověk a vesmír

- Sedm složek či dimenzí ve vesmíru a v člověku
- Viditelná a neviditelná přirozenost člověka
- Nadčasová etika a morálka
- Tisíciletá Indie
- Zákony, které řídí vesmír: dharma a karma
- Symbolismus Bhagavadgíty, vnitřní boj člověka

⁷⁹ Pozn. autora. Přikládám video spot z kanálu Nová Akropolis. [online], [cit. 29. 3. 2016] Dostupné na: WWW: <https://www.youtube.com/watch?v=a4z3Ef8JJTU>

⁸⁰ Pozn. autora. Přednáška 14. 11. 2013 na pobočce Nové Akropolis v Hradci Králové.

- Učení o reinkarnaci

Mystický Tibet

- Staré tibetské texty: Kniha zlatých pravidel a Hlas ticha
- Cesta učedníka třemi síněmi duše
- Učitelé moudrosti a rady tibetských mudrců

Buddhistická filozofie

- Život a učení Buddhy
- Čtyři vznešené pravdy
- Osmerá ušlechtilá cesta
- Osvobození člověka, nirvána

Dálný Východ

- Konfucius a jeho učení
- Etický a politický řád ve společnosti.
- Cesta ušlechtilého člověka

Egypt

- Nebeský a pozemský Egypt
- Obřad a magie, potřeba posvátného v životě
- Morální koncepty: zdvořilost, hledání pravdy, náboženství, rodina, solidarita aj.
- Rady Ptahhotepa, Imhotepa, Aniho a dalších mudrců

Platon, filozof idealismu

- Učení o idejích
- Symbolismus „Mýtu o jeskyni“⁸¹
- Ctnosti duše a Ideály spravedlnosti

Aristoteles

⁸¹ Pozn. autora. Přikládám video spot z kanálu Nová Akropolis. [online], [cit. 29. 3. 2016] Dostupné na: WWW: <https://www.youtube.com/watch?v=NZlytWN8Yac>

- Život a dílo
- Aristotelovská etika, Etika Nikomachova
- Aristotelovská metafyzika, stupně poznání
- Praktická filozofie
- Problémy současného světa
- Individuum, společnost, stát
- Přirozená hierarchie
- Projev mužské a ženské polarity ve společnosti
- Politický a filozofický Ideál
- Stoikové, moudrost Říma
- Vnitřní síla člověka
- Otroctví a svoboda, život a smrt
- Řím a občané světa
- Marcus Aurelius, Epiktetos, Seneca
- Plotin a neoplatonismus
- Fáze kreace: chaos, theos, kosmos
- Učení o duši, kráse a kontemplaci
- Cesta k božskému
- Mysticismus ve filozofii Západu
- Eklektická škola v Alexandrii
- Časové cykly
- Kosmologie
- Jugy neboli období světa
- Krize naší doby
- Mýtus a dějiny
- Filozofie dějin

- Paměť a dějiny
- Mýtus o věčném návratu

Nadčasová filozofie a její projevy

- Filozofické školy a formování filozofa
- Společnosti esoterních studií
- Pythagorejská škola

Jak už bylo řečeno, tak filozofie, jak ji přednáší Nová Akropolis, se snaží dosáhnout akropolitánského ideálu, tj. ideálu nového člověka. Téměř veškerá nauka, která je přednášena v Nové Akropolis, vychází z myšlení Platona, Sokrata či Buddha. Důsledkem toho všeho je filozofická doktrína, která zjednodušuje celé učení a může vést ke špatnému pochopení myšlenky, kterou se filozof zabýval.

Členové Nové Akropolis věří, že filozofie starých učenců v sobě ukrývá návod, jak správně žít, který se dá aplikovat na dnešní dobu. Tento princip vytahují z kontextu celé filozofie jednotlivých autorů či dokonce z jednotlivých náboženství. Díky tomu dokáží v Nové Akropolis přednášet o „filozofických univerzáliích“, které můžeme najít v učení starých mistrů. Všichni členové se tímto řídí. Oproti tomu na akademické půdě je výklad zcela objektivní. Členové Nové Akropolis jsou zainteresováni do tohoto systému a podmiňují tomu celý svůj život.

Podle učení Nové Akropolis má člověk žít tak, aby byl v propojení s „nejvyšším principem“. Nesmí se nechat ovlivňovat nižšími pudy, jako je chtíč nebo emoce. Jediná věc, která dokáže kontrolovat člověka je rozum.

Lidská bytost má sedm rozdílných pilířů, které tvoří podstatu člověka.

- První je étero- fyzické tělo- fyzická část člověka
- Druhý je pránické tělo- forma energie, která oživuje hmotu
- Třetí je astrální tělo- zde se skrývají veškeré emoce

Tyto části mají společný základ s celou přírodou. Od neživé (kameny) po živou součást fauny a flóry.

- Čtvrtý pilíř se nazývá kama-manas, což je nižší „mozek“ pro předchozí tři pilíře. To ovládá touhy a emoce.
- Pátá část je manas- vyšší „mozek“ to už v sobě nese širší vnímání pro ostatní bytosti či pro propojení s univerzem.
- Šestý pilíř je budhi- což by se dalo přeložit jako intuice.
- Poslední sedmý je atma- nejvyšší část těla, jedná se o božskou část, která představuje vůli.

První čtyři pilíře se nazývají „persona“ či „maska“. Ta má člověku pomoci skrývat jeho pravou podstatu. Étero- fyzické a pránické tělo se nazývá jednotně „sóma“ a je základem každé živé bytosti. Další tři pilíře jsou *triáda*, kde astrální tělo a kama-manas je označována jako *psýché*. Manas, budhi a atma jako *nous*, takto mezi sebou se tyto pilíře prolínají.

Psýché je součástí každého člověka, ale je velmi proměnlivá a někteří z méně senzitivních jedinců ji nepocítují. Nous je místo, kde se vyskytují ty nejušlechtlejší myšlenky a skutky člověka

Na tomto principu funguje příroda, člověk a svět. Člověk by neměl ustrnout ve své „sómě“, ale dál pěstovat svoje další pilíře až dosáhne pochopení sebe sama a tím i propojení s univerzem.

Naše vědomí se nachází v *psýché*. Stojíme mezi dvěma světy, mezi hmotným, vnějším, pomíjivým a vnitřním, vyšším. Tam, kde se dotýká duše hmatatelného světa, je bod „animální já“. To se o nás stará ze zvířecího hlediska. Ovládá základní pudy jako je hlad nebo spánek. Další bod, kde se psýché dotýká s rozumem, je „lidské já“. Tento bod je zaměřený na sebe a dokáže zahrnout pohled na svět. Proto v psýché mezi sebou zápasí lidské a anomální já. Tedy v duši člověka jsou proti sobě dvě stránky- dobro a zlo. Animální já se tedy snaží dostávat nějakou svojí „potravu“, lidské já je vědomí, které se dokáže odtrhnout od těla a zaměřit svou pozornost na ducha.

Podle Nové Akropolis se dnes člověk vůbec nedostává ke studiu svého ducha, proto je dnešní společnost v určité mravní krizi. Každý je ovládán svým „animálním já“. Je často pasivní, sobecký a nezáleží mu na ostatních. Jeho tvůrčí činnost je na nule a nedokáže pomoci ostatním ani sám sobě. Východiskem jak se vyvléci z okovů moderního života je láska a práce. Ty jsou lékem na šťastný život. Práce je spojena s tvůrčím rozumem. Tvoříme něco, co má mít později nějakou formu nebo nějaký účel. Filozofie se dá použít v protikladu toho, co se dozvíme a toho co se k nám dostane od ostatních lidí. Statečnost, moudrost a

spravedlnost jsou nejvyšší ctnosti člověka. Filozofie nás chrání proti vnějším vlivům, která krmí naše animální já a nepodporuje našeho ducha. Filozofie je štítem, který nás ubrání a cestou, která nás navede správným směrem.

Další propojení člověka se světem může probíhat skrze živly. Každý z živlů představuje spojení mezi rozumem a emocemi.

- Země, ta představuje svět projevů
- Voda, jsou projevy, které jsou jemnější
- Vzduch, je svět našich citů a emocí
- Oheň, je pomíjivý pojem, spadá do něj vše hmotné

Další analogické rozřazení živlů bylo převzato ze sanskrtu. Představují bohy živlů, *duchy elementů*. Harmonizují jednotlivé elementy, jsou starší než člověk, jsou neviditelní, jsou pouze na energetické úrovni. Tyto bytosti žijí ve všech částech světa a pomáhají lidem. Ale kvůli špatnosti, která mezi lidmi vládne, se vzdalují a je těžké je přivolat nebo vycítit.

- *Bhumi*- země, tyto elementálové žijí pod zemí a hlídají poklady, patří mezi ně *gnómové*, *trpaslíci*, *skřítky*, jsou to ochránci meče (*excalibru*)
- *Varuna*- voda, mezi tyto duchy elementů patří *sirény*, *nymfy*, *nereidy*
- *Pavana*- vzduch, tyto se dělí pouze do dvou kategorií-první *sylfové*, kteří jsou neustále v pohybu, mají lidskou hlavu a křídla, druzí jsou *elfové*, kteří barví rostliny, žijí v nich, mají křídla a jsou malinci
- *Agni*- oheň, tyto elementi nejsou vůbec vidět, jsou velmi silní a nazývají se *salamandři*
- *Indra*- éter
- Všichni tyto elementálové⁸² mají vlastní společnost, svoje zákony, filosofii a kouzla. Jejich hlavním úkolem je pomáhat lidem. Spojení všech elementů se zhmotňuje ve *sfingu*. Tělo býka představuje zemi, tlapy lva vodu, křídla orla vzduch a lidská hlava je element ohně.

⁸² Pozn. autora. Příkladám video spot z kanálu Nová Akropolis. [online], [cit. 29. 3. 2016] Dostupné na: WWW: <https://www.youtube.com/watch?v=Z1T64UrgOrI>

2.4. Porovnání výuky Nové Akropolis a výuky filosofie na akademické půdě

V této kapitole se zaměřím na další část mé práce. Porovnáám výuku filosofie, která mi byla přednášena s tou, která se přednáší na akademické půdě.⁸³ V podkapitole se budu věnovat postavě našeho přednášejícího Nové Akropolis, se kterými jsem se setkal.

Jako názornou ukázkou jsem si vybral právě první přednášku, která je jako příklad ideální, protože obsahuje informace žánrově velmi odlišné. Předchozí kapitolu rozdělím na dvě části, první se zabývá sedmi celky člověka a vesmíru a druhá je soustředěná na elementy přírody a propojenost s člověkem a přírodou. I pro člověka, který nepřišel do kontaktu se studiem filosofie, musí být zřejmé, že se jedná o rozdílné principy chápání světa. Nová Akropolis však tento fakt nebere v úvahu, gnozeologicky představuje antické pojetí světa a člověka a spojuje je principiálně se spiritismem, magií přírody a její mytologií.

První část je věnována člověku a jeho dimenzím. Tento princip rozděluje člověka na tři hlavní části- sóma-psýché-nous. Základním principem Platónské filosofie je podobenství o jeskyni nebo Platónův trojúhelník. Analogicky můžeme tento princip vnímat jako bytí-Já-idea, příroda-subjekt-absolutno nebo svět-duše-Bůh.⁸⁴ Platon díky rozdělení hmotného světa od světa iluzí, přichází s otázkami: Co je bytí? Co je základem všech jevů? Proč se nám něco jeví takto a ne jinak?⁸⁵

Nová Akropolis se hlásí k učení novoplatoniků, kteří jako svůj základ učení mají právě Platónovu idealistickou filosofii.⁸⁶ Při propojení východní, orientální, tibetské, egyptské filosofie s antickou, nelze pominout fakt, že antická filosofie vzniká na rozpadající se tradici mýtu ve starověkém Řecku. Filosofie měla za úkol mýty vyvracet a postavila se do opozice k mýtům. Východní filosofie se nikdy neodpoutala od mýtu. Náboženství stará několik tisíc

⁸³ Budu používat své zápisky, které jsem získal na přednáškách Univerzity Hradec Králové během mého studia 2012-2015

⁸⁴ ANZENBACHER, Arno. *Úvod do filosofie*. Vyd. 2., přeprac., V Portále 1. Překlad Karel Šprunk. Praha: Portál, 2004. s. 39. ISBN 80-7178-804-X

⁸⁵ ANZENBACHER, Arno. *Úvod do filosofie*. Vyd. 2., přeprac., V Portále 1. Překlad Karel Šprunk. Praha: Portál, 2004. str. 68 ISBN 80-7178-804-X

⁸⁶ STÖRIG, Hans Joachim a Petr REZEK. *Malé dějiny filosofie*. Vyd 8., V KNA 2. Překlad Miroslav Petříček, Karel Šprunk. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2007. Studium (Karmelitánské nakladatelství), sv. 2. s. 99-100. ISBN 978-80-7195-206-0.

let jsou s mytologií spojeny, proto je i samotná filosofie postavená na základech mýtu.⁸⁷ Tento fenomén je ukázán v druhé části mého příspěvku z přednášek Nové Akropolis, kde princip Platónova trojúhelníku převádějí na východní spiritismus. Tyto tři propojené faktory spojují se silami přírody a jejich živly. V dalších přednáškách jsou převáděny na alchymii, staroegyptskou mytologii nebo rituály.

2.4.1. Přednášející Nové Akropolis v Hradci Králové

Tato kapitola se věnuje přednášejícím na pobočce Nové Akropolis v Hradci Králové. Budu vycházet z mého zúčastněného pozorování, které jsem vedl během úvodního kurzu srovnávací filosofie.

Poprvé jsem se setkal s panem Svatoplukem Moudrým, který vedl veřejnou přednášku ve vědecké knihovně v Hradci Králové. Jeho výklad byl srozumitelný, zněl příjemně a klidně. Vzhledem k jeho pozici, jsem byl přesvědčen, že má akademické vzdělání v oboru filosofie či historie. Po několika minutách se jeden z posluchačů zmínil, že informace, které byly vyloženy, nejsou přesné. Pan Moudrý ho velmi rychle a hrubě přesvědčil, že tyto poznatky jsou ověřeny a bez vysvětlení pokračoval dále.

Po nástupu do úvodního kurzu bylo jasné, že veškeré otázky a připomínky, které jsou v rozporu s výkladem, budou vyvráceny. Dalším rozdílem ve výkladu byla tendence zesměšňovat velká světová náboženství, zejména křesťanství.⁸⁸ Dále se nám snažil připomínat, že Nová Akropolis vydává velké množství knih, které si můžeme zakoupit, stejně tak archeologické předměty, které visely po zdech celé pobočky. Bylo jasné, že přednášející v Nové Akropolis vedou svoje přednášky tímto stylem, nedávají prostor pro vlastní názory a jsou zaměřeni pouze na svůj vlastní výklad.

⁸⁷ Pozn. autora.

⁸⁸ Pozn. autora. Pan Moudrý se na mě několikrát obrátil s tím, že jelikož jsem z Katedry kulturních a náboženských studií, tak věřím v Boha, kterého nikdo nikdy neviděl.

2.5. Nová Akropolis očima Bohdana Knápka

Tato kapitola bude věnována rozhovoru s panem Bohdanem Knápkem o Nové Akropolis. Tento rozhovor jsem s ním vedl 9. 6. 2015 v jeho bytě na předměstí Prahy 8, kde bydlí se svou manželkou už 10 let.

Před začátkem našeho rozhovoru jsem si připravil několik otázek, na které jsem chtěl dostat odpovědi. Metodu pro získání informací, které by mi pomohly v této práci, jsem čerpal opět od Jana Hendla, který píše o správném pokládání otázek, včasném načasování a struktuře, kterou by měl rozhovor mít. Proto jsem si připravil osnovu, kterou jsem se snažil dodržovat, avšak byl jsem připraven na strukturovaný rozhovor s otevřenými otázkami.⁸⁹

K panu Knápkovi jsem se dostal na doporučení od jeho známého. Bylo mi řečeno, že několik let docházel na přednášky a účastnil se dění v Nové Akropolis. Během čtyř let, strávených jako zapsaný člen, dojížděl do Prahy na všechny veřejné i soukromé akce. Jezdil na každoroční setkání členů Nové Akropolis a potkal se s ředitelkou Deila Slavica Guzmán. Proto jsem neváhal udělat s ním rozhovor o jeho zkušenostech. Nová Akropolis panu Knápkovi, podle jeho slov pomohla. Proto se chci zaměřit právě na fakt, že nová náboženská hnutí mají pomoci naplnit spirituální vakuum v člověku, který hledá útěchu právě v těchto náboženských sdruženích.

Pan Knápek je upoutaný na invalidní vozík, proto jsme naše setkání uskutečnili u něj doma. Přijal mě ve svém pražském bytě a uvítal mě jako cenného hosta. Již na první pohled byl velmi přívětivý a sympatický. Věděl jsem, že má v oblibě tematiku léčitelství a esoteriky, proto jsem k našemu rozhovoru přistupoval objektivně. Snažil jsem se držet nějaké chronologické struktury svých otázek, proto moje první otázka směřovala k jeho prvotní zkušenosti s Novou Akropolis. Na otázku byl připraven a začal s velkým zaujetím vyprávět. V roce 1998 žil pan Knápek v Jičíně, kde pracoval jako prodavač v novinovém stánku. Při této příležitosti narazil na časopis *Zrcadlo kultury*, který vydává Nová Akropolis. Mluvil o něm, jako o krásně zpracovaném časopise, který ho zaujal na první pohled. Zde našel telefonní číslo na pražskou pobočku Nové Akropolis a zavolał si pro bližší informace o samotné organizaci. Následně zjistil, že ten samý týden se otevírá úvodní

⁸⁹ Srov. HENDL, Jan. *Úvod do kvalitativního výzkumu*. Praha: Karolinum, 1999. s. 161-175. ISBN 80-246-0030-7.

kurz srovnávací filosofie, kam se ihned přihlásil. Jezdil z Jičína do Prahy, kde se konaly každý týden přednášky. Říkal, že to bylo velmi náročné po práci jezdit na kurz a domů se vracet po dvanácté hodině večerní.

Pan Knápek na tuto dobu vzpomíná s radostí a se značnou nostalgií. Vyprávěl velmi příjemným, klidným hlasem a dokázal zaujmout, však při jeho výkladu často odbočoval od tématu. Proto jsem zvolil jinou metodu rozhovoru ze strukturovaného na neformální rozhovor.⁹⁰ Zbytek interpretace našeho rozhovoru se tedy soustředím spíše na poznámky, které jsem si během návštěvy u pana Knápka zapsal.

Z jeho vyprávění bylo zřejmé, že pan Knápek se mystikou a tajemnem zabývá už delší dobu. Ukázal mi knihu *Tajná nauka* od Heleny Petrovny Blavatské, kterou si zakoupil při svých cestách v Oděse v devadesátých letech. Na tuto knihu byl velmi pyšný, představil mi ji jako vzácné vydání psané azbukou. Koupil jí v jednom obchodu s duchovní literaturou. Dále jsem se zaměřil na otázky týkající se jeho vztahu k Nové Akropolis. Pan Knápek mluvil o Nové Akropolis jako o něčem, co v sobě skrývalo neuvěřitelnou sílu. Přednášky a informace, na které narazil, ho připravily na další etapu na své cestě životem. O Nové Akropolis mluvil, jako o vstupní bráně k dalším tajemstvím světa. Před začátkem našeho rozhovoru jsem se postavil do pozice objektivního tazatele, proto jsem nechtěl poukázat na fakt, že tato práce ukazuje prvky náboženského hnutí v Nové Akropolis. Neubráníl jsem se tedy otázce, zda se dostal do konfrontace s názory, že přednášející v Nové Akropolis nemají většinou akademické vzdělání. Druhým dechem jsem dodal, že většina religionistů se shoduje, že Novou Akropolis můžeme zařadit mezi eklektické náboženské sdružení. Pan Knápek se zarazil a s odmítavým pohledem mi řekl, že s těmito názory se nesetkal a ani je nesdílí. Nakonec dodal, že Nová Akropolis mu dala vše, co v té době potřeboval. Nemá důvod o ní přemýšlet v negativním smyslu. V současnosti se s nikým z Nové Akropolis nevidá. Přerušil styky s Pražskou pobočkou, protože neměl tolik času na dojíždění na přednášky.

Moje poslední otázka směřovala k jeho současnému životu. To ho velmi potěšilo, protože mi stále opakoval, že ho Nová Akropolis připravila na jeho další cestu životem.

⁹⁰ Srov. HENDL, Jan. *Úvod do kvalitativního výzkumu*. Praha: Karolinum, 1999. s. 165. ISBN 80-246-0030-7.

Tou další cestou myslí Institut alternativního vzdělávání a centra Mandala.⁹¹ Tato škola, v čele s Milanem Calábekem, se zabývá také esoterikou, bylinkářstvím a léčitelstvím. Podle jeho slov je díky této Univerzitě Nové doby zbavený utrpení, stresu a zloby, která v člověku přetrvává. A tato cesta, na které se nachází, začala právě Novou Akropolis. Proto na ni rád vzpomíná a přiznává, že mu změnila život. Zpracováním našeho rozhovoru do této bakalářské práce chci přiblížit nový rozměr, který výpověď dalšího člena může mít.

2.6. Námět pro další výzkum

Příprava mé práce o Nové Akropolis mě přivedla k tématům, které by se daly rozvést v dalších výzkumech. Jelikož jsem neměl tu příležitost se setkat s jinými bývalými členy, dala by se práce rozšířit o jejich výpovědi ohledně Nové Akropolis. Sepsat poznatky a zkušenosti jak vyloučených členů, tak i těch co dobrovolně vystoupili z řad Nové Akropolis. Zaměřit se na změny v jejich životě po výstupu z členství. Sejit se i se stávajícími členy, zda jim Nová Akropolis změnila život, co jim přinesla nebo naopak co jim vzala. Dále by autor práce mohl vyhledat a navštívit všechny struktury organizace a vzájemně je porovnat. Další výzkum by se mohl orientovat pouze na vykazovanou činnost Nové Akropolis jako kulturní asociace. Porovnat a ověřit jejich zápisky, zda se v průběhu několika let nezměnila výuka filosofie a pořádání přednášek. Nebo se dostat do úzké struktury a stát se řádným členem Nové Akropolis, mít šanci prostudovat jejich materiály a publikace. Další výzkum by se mohl týkat jejich hierarchie mocenských struktur mezi členy. Bylo by proto velmi zajímavé se Nové Akropolis dále věnovat, protože námětů pro další výzkum je nepřeberné množství.

⁹¹ Pozn. autora. Centrum Mandala Praha [online], [cit. 29. 3. 2016], Dostupné na: WWW: <http://www.mandala-praha.cz/>

Závěr

Celá moje bakalářská práce se týkala kulturně- filosofické organizace Nové Akropolis. Jako nezisková organizace se zajímá o dění ve světě. Svou činností se z něj snaží udělat lepší místo pro život, odkrývá v lidech dobrou stránku a navrácí je na správnou cestu. Ačkoliv se jeví jako asociace, která pořádá kurzy a besedy o filosofii a učení světových myslitelů, jedná se o vágní a neprofesionální sdružení. Společnost vydává články o učení Platóna, Alberta Einsteina, Jana Amose Komenského. Synkretickou směsí absorbuje hinduismus a víru v elfy a lesní tvory. Toho se týkala i moje hlavní výzkumná otázka, zda Nová Akropolis vykazuje prvky pseudonáboženského hnutí. Díky výzkumným metodám jsem potvrdil svou hypotézu. Kvalitativním výzkumem jsem získal informace, které jsem teoreticky ověřil z publikací odborníků na novou religiozitu.

Zájem, který ve mně probudila Nová Akropolis, se týkal hlavně o její filosofický kurz. Ten podle všech předpokladů má pomoci lidem nalézt pravdu. Po seznámení s jejich prací jsem byl konfrontován se sdružením, které vykazovalo prvky kvazireligiózního hnutí. Celou strukturu můžeme zařadit mezi autoritářskou instituci, která silně inklinuje k hnutí označované jako „sekta“. Jejich eklektická výuka filosofie, která je podstatně ovlivněná theosofií a mysticismem, je velmi intenzivně předkládána veřejnosti. Mojí vedlejší výzkumnou otázkou bylo srovnání výuky filosofie Nové Akropolis a výuky filosofie na akademické půdě. Tato komparativní metoda výzkumu potvrdila moji prvotní hypotézu. Výklad srovnávacího kurzu, který jsem absolvoval, byl nepodložený a informace zkreslené a vyumělkované.

Snažil jsem se v úvodu nastínit termín synkretismus, který je protkán v mé práci jako vodítko, kam si zařadit tuto organizaci a její učení. Tímto termínem označujeme filosofický proud, který se vytváří z navzájem se střetávajících náboženství. Proto jsem ho vybral jako podklad celého mého výzkumu.

Teoretickou část své práce jsem začal představením celé organizace Nová Akropolis. Nastínil jsem její postavení k společnosti a představil jsem nejdůležitější osobnosti, které jsou spojené s Novou Akropolis. Zmiňuji postavy Heleny Petrovny Blavatské, která jako světová představitelka theosofie, byla inspirací pro profesora Jorgeho Livragu Rizziho. Ten založil Novou Akropolis a odstartoval celosvětovou kulturní asociaci. Okrajově jsem zmínil činnosti a působení Nové Akropolis ve světě i

v České Republice. Zmínil jsem také několik informací ohledně postavení Nové Akropolis ve Španělsku a ve Francii.

Dále jsem seznámil čtenáře s termíny nové náboženské hnutí a sekta. Další část práce jsem postavil na názorech religionistů a odborníků na nová náboženská hnutí. O Nové Akropolis je napsáno několik článků v časopise Dingir, ze kterého jsem použil poznatky pro podložení mé hypotézy. Používám, zde také úryvek z rozhovoru ředitelky Nové Akropolis, kde popírá spojování její organizace s náboženskou institucí.

Ve své práci také zmiňuji sociokulturní teorie Thomase Luckama o sekularizaci společnosti a jejím spojení s novými náboženskými proudy. Tím jsem ukončil teoretickou část a přicházím k samotnému výzkumu. Zde jsem se zaměřil na poznatky a zkušenosti, které jsem získal během přednáškového cyklu v Hradci Králové v pobočce Nové Akropolis. Tuto část jsem nejdříve metodologicky uchopil, nastínil základní výzkumné otázky a metody. Porovnal jsem výuku z kurzu s výukou na akademické půdě, ukázal jsem na problém, který přichází s neprofesionálním výkladem filosofie.

V poslední části jsem připojil autentickou výpověď pana Bohdana Knápka, který je člověk naprosto otevřený všem novým formám spiritualit a je přesvědčen o tom, že Nová Akropolis mu pomohla najít životní cestu.

Závěrem bych chtěl podotknout, že Nová Akropolis dokáže člověka navést na správnou cestu, i když je velmi odlišná od jiných myšlenkových či spirituálních cest. Proto je velmi důležité do jaké míry je možné být tolerantní k těmto „kulturním asociacím“, které odmítají svoje náboženské postavení a s hrdostí odmítají veškeré výtky k jejich učení.

Bibliografie

- ABGRALL, Jean Marie. Mechanismus sekt. Nakladatelství Karolinum. Praha 1999. Vydání první. ISBN 80-7184-747-7
- ANZENBACHER, Arno. *Úvod do filosofie*. Vyd. 2., přeprac., V Portále 1. Překlad Karel Šprunk. Praha: Portál, 2004. s. 39. ISBN 80-7178-804-X
- Barret David V. Sekty, kulty, alternativní náboženství. Nakladatelství Ivo Železný, s.r.o. Praha 1998. Vydání první. ISBN 80-240-0066-0
- BÜCHNER, Barbara. *Co máme vědět o sektách.*, 1. vyd. Praha: Amulet, 1999. Alfabet. ISBN 80-86299-02-3.
- BOUMA, David a Jan HOJDA, BOUMA, Ondřej a Petr POLEHLA (eds.). *Ateismus - teologická reflexe: studie DTI HK*. Vyd. 1. Hradec Králové: Typo Studio. ISBN 978-80-87363-02-7
- ELSER, M, G MURRER a S EWALD. *Encyklopedie náboženství*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 1997. ISBN 80-7192-188-2.
- ENROTH, Ronald M. *Průvodce sektami a novými náboženstvími*. Vyd. 1. Praha: Návrat domů, c 1994.. ISBN 80-85495-29-5.
- DINGIR: *časopis o sektách, církvích a nových náboženských hnutích*. [online] [cit. 29. 3. 2016] Praha: Dingir, 1998-2016. ISSN 1212-1371. Dostupné na: WWW: <http://dingir.cz/>
- Defectors. Ordinary, Leavetakers and Apostates: A Quantitative Study of Former Members of New Acropolis in France. October 1999. [online] [cit. 27. 1. 2015] Dostupné na: WWW: <http://www.cesnur.org/testi/Acropolis.htm>
- HENDL, Jan. *Úvod do kvalitativního výzkumu*. Praha: Karolinum, 1999. ISBN 80-246-0030-7.
- La Secta Totalitaria Nueva Acropolis, [online] [cit. 29. 3. 2016] Dostupné na: WWW: <http://web.archive.org/web/19990203075626/www.geocities.com/soho/cafe/3627/lasecta.htm>
- LUCKMAN, Thomas. *The Invisible Religion. The problem of Religion in Modern Society*. New York: Macmillan. 1967.
- WILSON, B. *Religion in Sociological Perspective*. Oxford – New York: Oxford University Press, 1992, no. 6, s
- KUČERA, Zdeněk. *Zarůst do kmene: teologické a etické úvahy naší doby pro duchovní a sociální pracovníky*. 1. vyd. Chomutov: L. Marek, 2013. Pontes pragenses (L. Marek). ISBN 978-80-87127-41-4.
- LUŽNÝ, Dušan. *Hledání ztracené jednoty: průniky nových náboženství a ekologie*. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 2004. Proměny náboženství. ISBN 80-210-3492-0.
- PARTRIDGE, Christopher H a Zdeněk VOJTÍŠEK (eds.). *Encyklopedie nových náboženství: nová náboženská hnutí, sekty a alternativní spiritualita*. Vyd. 1. V Praze: Knižní klub, 2006. ISBN 80-242-1605-1.
- PETRÁČEK, Tomáš. *Sekularizace a katolicismus v českých zemích: specifické rysy české cesty od lidové církve k neještětější zemi světa*. 1. vyd. Ostrava: Moravapress, 2013. ISBN 978-80-87853-05-4.
- PORTERFIELD, Kay Marie. *O sektách*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 1997. Linka důvěry. ISBN 80-7106-233-2.
- REJMAN Ladislav, *Slovník cizích slov*, Státní pedagogické nakladatelství, Praha 1966

S. BLEY [ET AL., PRO ČESKÉ VYDÁNÍ TEXT DOPLNIL A LEKTOROVAL] ALEŠ OPATRŇY a [Z NĚMECKÉHO ORIGINÁLU PŘELOŽILA ALŽBĚTA. *Malý slovník sekt: sekty a nová náboženská hnutí v kontextu tradičních církví*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 1998. ISBN 9788071922469.

STÖRIG, Hans Joachim a Petr REZEK. *Malé dějiny filosofie*. Vyd 8., V KNA 2. Překlad Miroslav Petříček, Karel Šprunk. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2007. Studium (Karmelitánské nakladatelství), sv. 2. s. 99-100. ISBN 978-80-7195-206-0.

ŠTAMPACH, Odilo Ivan. *Náboženství v dialogu: kritické studie na pomezí religionistiky a teologie*. Vyd. 1. Praha: Portál, 1998. Studium. ISBN 80-7178-168-1.

ŠTAMPACH, Odilo Ivan. *Na nových stezkách ducha: přehled a analýza současné religiozity*. Vyd. 1. Praha: Vyšehrad, 2010. ISBN 978-80-7429-060-2.

VÁCLAVÍK, David. *Sociologie nových náboženských hnutí*. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 2007. Proměny náboženství. ISBN 978-80-86702-22-3.

VOJTÍŠEK, Zdeněk. *Encyklopedie náboženských směrů a hnutí v České republice: náboženství, církve, sekty, duchovní společenství*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-798-1.

VOJTÍŠEK, Zdeněk. *Nová náboženská hnutí a jak jim porozumět*. 1. vyd. Praha: Beta Books, 2007. Beletrie (Beta Books). ISBN 978-80-86851-64-8.

Online odkazy:

<http://www.akropolis.cz/default.asp?page=document&4=10000879>

<http://www.akropolis.cz/default.asp?page=document&4=10000236>

<https://www.acropolis.org/en/resources/philosophers/290-helena-petrovna-blavatsky>

<http://domacilekar.blogspot.cz/>

<http://dingir.cz/>

<http://filozofieprozivot.blogspot.cz/>

<https://www.facebook.com/pages/Nov%C3%A1-Akropolis/343203193943?fref=ts>

<http://novaakropolis.blogspot.cz/search/label/Platon>

<http://www.akropolis.cz/default.asp?page=document&4=10000236#cr>

<https://www.youtube.com/watch?v=a4z3Ef8JJTU>

<https://www.youtube.com/watch?v=NZlytWN8Yac>

<https://www.youtube.com/watch?v=hz84nHQON7A>

<https://www.youtube.com/watch?v=Z1T64UrgOrI>